

Naročnina listu:
 Celotno leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . " 6.—
 Četr leta . . . " 3.—
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije:
 Celotno leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRÁZA

Uredništvo in upravnštvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Momenti.

Dr. Kukovec je voditelj liberalne stranke. Ko je pred leti z novo ustanovljeno liberalno stranko stopil v politično arenino, so ga mnogi smatrali za nekako deveto čudo in bilo je mnogo naivnih duš, ki so pričakovali od njega najmanj rešitev slovenskega naroda. Minila so leta. Gloriola, ki se je nekdaj blestela okrog glave liberalnega voditelja, je izginila. Dr. Kukovec stoji pred nami kot popolnoma navaden zemljan z mnogimi človeškimi, a še več političnimi napakami. K rešitvi slovenskega naroda ni doprinzel nobenega kamna, pač pa se je cel čas krčevito trudil, da bi poslabšal položaj slovenskega ljudstva in zmanjšal njegov ugled pred svetom. V tem negativnem smislu lahko imenujemo dr. Kukovca še vedno nekako čudo, pravcati politični kuriozum med političnimi voditelji. Vzemimo samo zadnje dogodke! V deželni zbornici je v razpravi draginjska doklada za učiteljstvo, to je za stan, ki v neverjetni kratkovidnosti po svoji pretežni večini še vedno ne vidi, da je dr. Kukovčeva gloriola že davno izginila. Toda dr. Kukovec ne priznava načela: zvestoba za zvestobo, on se je ovekovečil že v svojem pričetku s čudno devozo: po ovinkih, zato zapusti zbornico in gre — spančkat! Mesto da bi govoril in glasoval za svoje zveste pristaše, gre polagat svoje „utrujene“ kosti v Morfejevo naročje. Bella gerant alii, tu felix Lojze dormi!

V Šoštanju je treba sanirati posojilnico. Po krivdi liberalcev je prišel zavod na rob propada. Umevno, da se zavzame za sanacijo liberalni general in lahkoverni svet že pričakuje, da mož zataji samega sebe in svoj žep ter dela samo iz požrtvovalnosti. O vanitas! Pojd in poglej v posojilniške knjige! Tam najdeš, da si je dr. Kukovec zaračunal za en telefonski pogovor — 50 K. Pri nakupu dunajske hiše, na kateri bi bila posojilnica kmalu izkravvela, je znašal ekspenzar okrog 3500 K. In tako dalje ... Navedli bi lahko še več Številk, toda naj te zadostujejo. Karakterizacija liberalnega voditelja je počana: vzor „delavnosti“ in „požrtvovalnosti“, med političnimi voditelji pravcata izjema in čudo vseh čudov bi bilo, če bi ga liberalna stranka ne hotela več za voditelja, ko je vendar v njem poosebljeno hinstvo ne-delavnega in nepožrtvovalnega liberalizma.

* * *

V Petrovčah so bile pred nekaj časom občinske volitve. S huronskim krikom so naznanjali liberalni časopisi javnosti, da so zmagali liberalci. V

dveh razredih so reklamirali zmago za-se in peli „klerikalizmu“ v starosavnih Petrovčah requiem. A ni vse resnica, kar je čitati v liberalnih listih in mnogokrat je lažnjivost tako gorostasna, da bi jo lahko rezal. V eksemplar: Zadnjo soboto je bila v Petrovčah volitev župana. O liberalni večini, ki je baje zmagała v dveh razredih, ni bilo nikakega sledu. Za župana je bil z lepo večino — liberalci so dobili 7 glasov — izvoljen naš vrli pristaš, dosedanji župan gospod Koren. Odličnemu somišljeniku iskreno čestitamo in mu želimo najlepših vsplohov pri delu za blagor občine. Uverjeni smo, da bodo Petrovče, ta biser Savinjske doline, tudi v bodoče zvesto stale v taboru S. K. Z. Kdor je mož-poštenjak, ta tudi nikdar ne more slediti stranki, ki ima tako lažnjivo časopisje. Kdor ni slep, mu mora ravno slučaj s petrovskimi volitvami odpreti oči, da bo videl, kako delajo liberalni časopisi z golj z natolcevanjem in lažmi. In to še ne bo nikoli spremenilo, liberalno časopisje se ne bo nikoli poboljšalo. Ono je meso liberalnega mesa in kri liberalne krv, bistvo liberalizma pa obstaja ravno iz neresnic in hinavščine.

* * *

Na Kranjskem se bije boj deželnozborskih volitev. S. L. S. je z nominiranjem kandidatov že skočo povsem pri kraju. Že zadnji teden smo lahko objavili skoraj polnoštevilno kandidatno listo. Volilni okraj Kočevje—Ribnica—Velike Lašče, za katerega začnjič še niso bili določeni kandidati, je med tem že dobil svoja moža. Kot kandidata sta proglašena: A. Lovšin, posestnik v Jurjevcu in Karel Škulj, kaplan v Ribnici. Pri S. L. S. je tedaj vse lepo v redu in je upanje na sijajno zmago upravičeno. Kako izgleda pa pri liberalcih? O jerum, skrajno mizerno! Se niti kandidatov ne morejo dobiti. Za Ljubljano so jih reveži še nabrali, čeprav se je dr. Triller liberalnim Ljubljancam izneveril, za drugoč pa ne gre in ne gre. Liberalni generali krošnjarijo okrog s kandidaturami, kot Ribničan s svojo suho robo, a oddati ne morejo nič. Vsak, ki kaj da na svoj ugled in svojo čast, se brani liberalnih krošnjarjev z vsemi štirimi. Nihče ne mara imeti s falitno liberalno stranko nobenih zvez, kaj še, da bi hodil kdo kot kandidat za liberalce po kostanj v žrjavico. Kakor pravijo zadnje vesti, se jih bo usmilil k večjemu znani gorenjski Šaljivec Trebušnik, ki hoče kandidirati na „liberalni podlagi.“ Seveda se smeje temu cela Kranjska, kajti liberalna stranka je prišla na — Trebušnika, ki je v Trstu Italijane v morje metal. Ubogi liberalci, zdaj se bo spravil na nje!

„Tako, tajnik!“ je odgovoril Sapožkin, zevajoč. „Pijane?“

„Da, pijane. Cvrtnjaki bodo na pogrebščini in pa mrzel prigrizek. Tudi vožnja te ne stane nič. A pelji se z menoj, srček moj! Zasadi tam na gomilares lepo vrbo žalujko a la Cicero in videl boš, kako se ti bo vse zahvaljevalo!“

Sapožkin je privolil rad v to. Skušral si je laše, dal svojemu obličju izraz turobnosti in je odšel s Poplavskim na cesto.

„Eraw, dobro poznam vašega tajnika“, je dejal, vsedsi se v kočijo. „Zvita kanalja (Bog mu daj nebesa!), kakor malo takih.“

„No, no, Grigorij, grditi mrtve, to se ne spodbobi!“

„Tako je prav; de mortuis nil nisi bene; toda lump je pa le bil.“

Prijatelja sta došla izprevod in sta se mu pridružila.

Ta se je pomikal tako počasi, da sta imela do pokopališča časa, ustaviti se pri treh gostilnah in izpiti na dušni mir rajnega steklenico vodke.

Na pokopališču se je darovala maša začušnica. Tašča, soprga in svakinja so jokale veliko, kakor je tako običaj. Ko so spuščali krsto v jamo, je zaklicala soprga celo:

„Pustite me k njemu!“

Vendar pa ni sledila svojemu možu v grob; — domislila se je gotovo svoje vdovske pokojnine in se pomirila.

Sapožkin je čakal, dokler ni potihnilo vse; — teda pa je stopil pred občinstvo, se ozrl po njem in je začel:

„Ali moremo verjeti svojim očem in ušesom: ta krsta, ti zajokani obrazi, to stokanje in tarnanje: ni vse to le strašen sen? Ah, žalibog, ne, ni sen to, in naši čuti nas ne varajo! On, ki smo ga gledali pred

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petitrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :::: popust. ::::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :::: popoldne. ::::
 Rokopisi se ne vračajo.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga.

V nedeljo, dne 9. t. m., se je vršil v celjskem Narodnem domu ustanovni občni zbor Trgovsko-obrtne kreditne zadruge v Celju. Takoj po zborovanju Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug ob 4. uri popoldne je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, gospod Rudolf Strmecki, ob navzočnosti 34 zadružnikov to za razvoj spodnjestajerskega obrtništva in trgovstva zelo pomembno zborovanje.

Gospod Strmecki je povdral, da se je ta zavod ustanovil iz potrebe za trgovski in obrtni stan. Trgovci in obrtniki, kateri naj zavod vodijo, najbolje poznaajo samega sebe in najbolje vedo, kje in kako je treba pomagati obrtnikom in trgovcem, da bode za razvoj in procvit obrti in trgovine koristno; oni bodo tudi najbolje vedeli ustrezati potrebam teh dveh v sedanji dobi tako važnih činiteljev, človeške družbe.

IZ tajnikovega poročila smo posneli, da je imela zadruga, ki še niti dva meseca ne deluje, nad 180.000 K denarnega prometa, da ima blizu 24.000 K naloženega denarja; dalje nad 28.000 K hranilnih vlog ter da je že nad 7000 K posojil izplačala.

Za tem poročilom so se odobrila zadružna pravila, ter se je izvršila volitev načelstva in nadzorstva: Izvoljeni so bili: v načelstvo gospodje: Rudolf Stermecki, trgovec in hišni posestnik v Celju, kot predsednik; Ivan Rebek, ključavnicaški mojster in hišni posestnik v Celju, kot podpredsednik; Karol Goričar, trgovec v Celju, kot blagajničar; Blaž Zupanc, predsednik Rokodelske obrtne zadruge in Zvjužnoštajerskih obrtnih zadrug v Laškem, kot kontrolnik; Jakob Zadravec, posestnik paromlina v Središču, Franc Leskovšek, trgovec v Celju, in Eman. Prica, trgovec v Celju, kot člani načelstva. — V nadzorstvo pa gospodje: Franc Strupi, obrtnik in trgovec v Celju, kot predsednik; Lovro Petovar, trgovec v Ivanjkovcih, kot podpredsednik; Ivan Gumsei, umetni in stavbeni ključavnicaš in posestnik v Slov. Bistrici, kot zapisnikar; Ivan Berger, čevljlar, trgovec z usnjem in posestnik v Trbovljah, Josip Cretnik, stavitelj umetnih mlinov in posestnik v St. Juriju ob juž. žel., in Vinko Vabič mlajši, trgovski zastopnik in posestnik v Žaleu, kot člani nadzorstva.

 Ako še niste, pošljite naročnino!

kratkim v vsej čilosti, v mladeniški živahnosti in pa prisrčno veselega med seboj, ki je še nedavno znašal pred našimi očmi, kakor neutrudna čebela svoj med v obči panj tega urejenega, on, ki — taisti je sedaj izpremenjen v prah, v brezbitno senco. Neizprosna smrt je položila nanj svojo težko roko ob času, ki je bil klub svoji nizki starosti še v polnem razvijajujo svojih sil, bil še upravičen do sijajnih nad. Nenadomestljiva izguba! Kdo nam bo nadomestil tega moža? Dobrih uradnikov imamo mnogo; a mož na svojem mestu je bil pa Prokopij Osipič edini. Z vso svojo požrtvovalnostjo je izpolnjeval svoje uradne dolžnosti; ni gledal na svoje moči, odrekel se je spanju po noči, bil je nesebičen in nepodkupen. Kako globoko je preziral one, ki so ga skušali podkupiti v škodo obči blaginji, ki so se trudili, pripraviti ga z zapeljivimi nasladami življenga do zatajitve svoje dolžnosti! Da, pred našimi očmi je delil Prokopij Osipič svojo neznavno plačo med najubožnejše od svojih stanovskih tovarišev in ravnokar ste čuli sami plač vdov in sirot, ki so živele ob njegovih dobratljivih darovih. Posvetivši se le svoji uradni dolžnosti in dobrem delom, ni vedel ničesar o radostih tega sveta in se je odrekel celo sreči zakonskega življenga: znano vam je, da je ostal do konca svojih dni neoženjen. In kdo nam ga bo nadomestil kot tovariš? Zdi se mi, da gledam še vedno njegovo gladko obrito, prijazno obliče, ki se je obračalo do nas z ljubezljivim smehljajem, vidi se mi, kakor da bi še vedno slišal njegov mili, dragi glas. Počivaj v miru, Prokopij Osipič! Počivaj slaidko po napornem delu, blagi, plemeniti človek!“

Sapožkin je govoril še dažje, poslušaleci pa so začeli šepetati. Govor je seveda ugašal vsem kar še najbolje, in je privabil celo nekaj solz iz očes; toda mnogo se je zdelo čudnega na njem.

Prvič je bilo nerazumljivo, čemu da je imeno-

PODLISTEK.

Govornik.

Humoreska.

Spisal Anton P. Čehov. Prevlel Savo Bakluškin. Lepega predpoldneva so pokopavali kolegijskega asesorja Kirila Ivanoviča Davilonova, ki je umrl na dveh boleznih, ki sta zelo razširjeni po naši domovini: radi zlobne babnice in alkohola. Ko se je pomik izprevod iz cerkve na pokopališče, se je vse del stanovski tovariš pokojnika, piščo se Poplavski, v kočijo in se odpeljal v največji naglici k svojemu prijatelju Grigoriju Petroviču Sapožkinu, še mlademu možu, ki si je pridobil že precejšen glas. Sapožkin se ponaša, kakor bi utegnilo biti znano mnogim čitateljem, z redkim darom, da ima nepripravljen govor na svatbah, ob jubilejih in pri pogrebih. Govori lahko, kadar se le zahteva: še pospan, na tešče, pijača, kakor muha, v goreči vročici. Njegova beseda teče gladko in enakomerno, kakor voda ob kapa in je presenetljivo obilna; pri pogrebih je najti več žalnih izrazov v njegovem govorniškem leksikonu, kot še žurkov v katerikoli beznici. Govori pa vedno kako umetno in dolgo, da je treba včasih, posebno pa na svatbah v trgovskih družinah, zaprositi isodelovanja policije, da ga pripravi do prestanka.

„Dragi prijatelj, nečesa bi te prosil!“ je začel Poplavski, dobeč ga doma. „Tako se napravi in pejli z mano. Eden naših tovarišev je umrl; ravno gre izprevod na pokopališče, torej je neobhodno potreba za slovo malo besed, dragi prijatelj! Na-te sem zidal vse svoje upanje. Ce bi bil umrl eden nižjih uradnikov, ne bi te nadlegovali; toda tu gre za tajnika, rekel bi za glavni steber našega urada. Ne spodobi se, pokopati tako veliko živino brez govora.“

Deželna kmetijska šola v Št. Jurju ob juž. žel.

V 10mesečni tečaj, ki se je začel dne 5. t. m., je vstopilo 26 učencev, prošnjikov pa je bilo vsega skupaj 32. Šola je bila sicer svoj čas ustanovljena le za 24 učencev, vendar pa se jih sprejme, če treba, tudi več, kolikor to dopušča prostor. Sprejeti bi se jih zamoglo 28, toda premalo je podpor za vse. Sledče številke pojasnjujejo nekako poprečno stanje učencev od obstoja šole sem:

Leta 1909–10 jih je vstopilo 26, dovršilo 24; 1. 1910–11 jih je vstopilo 24, dovršilo 24; leta 1911–12 jih je vstopilo 28, dovršilo 27; leta 1912–13 jih je vstopilo 25, dovršilo 16; leta 1913–14 jih je vstopilo 26.

Udeležba je torej vobče povoljna. Najboljši letnik je bil leta 1911–12, ko je tudi največ učencev dovršilo, najslabeji leta 1912–1913, ko jih je največ pred časom izstopilo.

Do sedaj je že 92 učencev popolnoma dovršilo desetmesečne tečaje na tem zavodu, za kratek čas obstanka precejšnje število, ki se bo kmalu poznašo v kmetijski praksi. Obisk omogoči posebno radočnost raznih korporacij. Plačajoča učenca sta letos le 2, deželnih prostih mest je 10. Vsem drugim učencem omogočijo šolanje na zavodu le podpore in sicer: od okrajnih zastopov: Šmarje 2, Šoštanj 1, Gornji grad 1, Ormož 1, Rogatec 1, Laško 1; od Štajerske hranilnice v Gradeu 2, posojilnice Maribor 2, posojilnice Ptuj 1 ter od Vojskove ustanove podeljene od občine Središče 2.

Vsem tem podpornikom zavoda, oziroma kmetijskega napredka vobče, budi izrečena tem potom iskrena hvala!

Na Balkanu.

Diplomatične zveze med Bolgarijo in Srbijo.

Sofijska „Večerna Pošta“ piše, da so vsi poizkusni ruski odločajoči krogovi, da bi premostili razdor med Bolgarijo in Srbijo in vzpostavili diplomatične zveze med obema državama, zmanj. Dokler ostanate Macedonia srbska, bodo Bulgari zakleti sovražniki Srbije.

Crnagora in Srbija.

Srbske oblasti so že zapustile Djakovico in Plevlje, tako poroča neki belgradski list. Njihovo mesto so zavzete črnogorske oblasti.

B e l g r a d, dne 13. novembra. Včeraj je bila podpisana srbsko-črnogorska razdelilna pogodba.

Turčija in Grčija.

Dne 11. t. m. se je sklenila med grškimi in turškimi delegati sledenja konvencija:

1. Pogodbe in konvencije, veljavne pred izbruhom vojne, se zopet uveljavijo.
2. Razglasiti se splošna politična amnestija.
3. Novim grškim podanikom se prizna opejska pravica za tri leta.
4. Privatna last sultana in cesarske rodbine se bo respektirala.
5. Glede privatne turške lastnine se skliče razsodišče.
6. Razsodišče določi tudi, kdo plača vzdrževanje vojnih ujetnikov.

val govornik Prokopij Osipič, dočim se je pisal on vendar Kiril Ivanovič.

Drugič je bilo znano vsem, da se nista rajnik in njegova soproga skozi vse življenje nič kaj prijazno gledala; potem takem se ga ni moglo označiti kot neoženjenega.

Tretjič pa je imel gosto rudečo braido in se ni nikdar obrnil v vsem svojem življenju; zato je bilo nedoumno, zakaj da je imenoval govornik njegovo obličeje gladko obrito.

Poslušalci so strmeli, spogledovali so se in pa skomizgali z ramami.

„Prokopij Osipič!“ je nadaljeval govornik in zrl popolnoma prevzet v grob. „Tvoj obraz ni bil lep, da, celo grd; bil si godrnjav in čemerikav; toda vse smo vedeli, da je bilo pod tem zunanjim plaščem poštano prijateljsko srce!“

Toda sedaj so opazili poslušalci tudi na govorniku samem nekaj nenavadnega. Upiral je svoje oči v neko točko, delal nemirne geste in začel tudi sam zmgavati z rameni. Naknadno pa je umolknil, odprl začuden široka usta in se obrnil na Poplavskega.

„Stoj, prijatelj, saj on živi!“ reče s prestrašenim obrazom.

„Kdo živi?“

„No, Prokopij Osipič! Saj stoji vendar tam ob nagrobniku!“

„Ta pa tudi ni umrl! Kiril Ivanovič je vendar umrl!“

„Toda ti si vendar sam povedal, da je umrl vaš tajnik!“

„Da, gotovo! To pa je bil ravno Kiril Ivanovič! Ti si storil zmotnjavo, nori zanikarnež! Prokopij Osipič je bil preje pri nas tajnik, to je res; toda pred dvema letoma je bil prestavljen kot predstojnik v drugi oddelku.“

„Pa naj vas vse vrag razloči!“

„Zakaj si pa nehal govoriti? To je sila mučno. Nadaljuj vendar!“

7. Turčija se zaveže, da povrne od Grške turškim častnikom plačane zneske.

8. Turčija izroči brez odškodnine zajete grške ladije.

9. Uredi se vprašanje multijev in jurisdikcije.

10. Grška respektira vakufska posestva.

11. Grška odpravi desetino od vakufskih posestev.

12. Grška vlada obljubi podpirati razne turške samostane, mošeje in seminare.

Oprostitev od davkov v Srbiji.

Skupina poslanec je predložila skupščini zakonski načrt, po katerem se naj oproste davkov in doklad vsi vojni obveznici, ki so se udeležili vojske, oziroma družine padlih ali umrlih vojnih obvezancev, ako znaša letni dohodek manj kot 1200 dinarov, ali pa neposredni zemljiški davek do uključno 10 dinarov.

Srbija pomnoži gorsko topništvo.

„Pravda“ piše, da je srbski vojni minister posobljal posebno odpostoljstvo, da obišče posamezne evropske tvornice topov in izbere za Srbijo najboljši vzorec gorskih topov. Gorsko topništvo bi se imelo pomnožiti že pred dvema letoma, a to se ni zgodilo, ker se strokovnjaki niso mogli zediniti, kateri model gorskih topov je najprikladnejši.

Državni zbor.

Dunaj, 13. nov.

Odrešilne besede o položaju vam še vedno ne morem sporočiti. Gališka volilna reforma je še vedno na oni mrtvi točki, kakor že dalje časa sem. Sicer se presoja danes situacijo za nuanco ugodnejše, kot včeraj, vendar rešitve še ni. V konferenci, katero je imel grof Stürgh z zastopniki poljskega antabloka (centrum in avtonomisti), se je doseglo, kakor se kolportira po kuloarjih, prečiščenje zblžjanje. Antiblok-stranke so pripravljene k popuščanju in se bodo v Lvovu pogajanja nadaljevala. Jutri ima grof Stürgh konferenco s poljskimi blok-strankami in z Rusini. Ker hoče grof Stürgh nadaljevati pogajanja tudi čez nedeljo, se ne misli več na dolgotrajno sejo, kajti dokler ne pride do odločitve — in to se pred pričetkom prihodnjega tedna ne sme pričakovati — nočjove večinske stranke s kakim forsiranim razprav vzbuju gorko kri. Do prihodnjega tedna bo teda ostala situacija in suspensu.

Pri takih razmerah je umetno, da razprava v zbornicu ne vzbuja posebnega interesa. Danes se je nadaljevala debata o Stürghovem govoru skozi celo sejo. Govorniki niso mogli posebno zainteresirati poslancev. Debata, ki je bila včeraj, ko je govoril naš Grafenauer, zelo animirana, se je danes že precej podolgočasila. Jutri bo končana. Precej živahnje je bilo samo v začetku današnje seje, ko je minister Heinold skušal braniti Hohenburgerja in justico, o kateri se je izrazil nemški nacionalec dr. Lodemann, da je „vlačuga politike.“ Posebno socialdemokrati so si Hohenburgerja močno privoščili. Tudi v justičnem odseku, kjer se je pral Hohenburger sam, mu niso prizanašali in mu bo gotovo izrečena nezupnica. Šel pa mož kljub temu ne bo, ker preveč viši na svojem portfelju.

V proračunskega odseku se nadaljuje z debato o Canadian šandalu. Danes je govoril minister dr.

Sapožkin se je ukrenil zopet k grobu in je nadaljeval s prejšnjim govorniškim zanosom prekinjeni govor.

Ob nagrobniku je stal res Prokopij Osipič, že star uradnik z gladko obritim obrazom. Obsipaval je govornika z nevoljnimi, jezniimi pogledi.

„No, tukaj si ga pa enkrat korenito polomil!“ so se smeiali Sapožkin uradniki, vračajoči se z njim skupaj od pogreba. „Si imel za živega človeka nagrobeni govor!“

„To ni bilo lepo od vas, mladi mož!“ se je oglasil Prokopij Osipič. „Vaš govor je bil popolnoma umesten za kakega umrlega človeka, toda z ozirom na živega človeka je bil pa gol posmeh. Prosim vas, kaj ste rekli? Nesebičen, nepodobnen mož, ki ne sprejme nobenih darov! O živem človeku se da to izreči vendar samo v posmehu. In kdo vas je pa naprosil, cenjeni gospod, da ste se spustili v razpravo o mojem obrazu? Naj bo, če je nelep in grd; toda zato vam tega ni še bilo treba obesiti na veliki zvon! To je razumljivo!“

Za smeh.

Dobra prilika.

Tujec v gostilni: Jaz sem imel enkrat morsko bolezen in sedaj ne grem niti za en milijon več na morje.

Bankir: Dobro, jaz vas sprejem za svojega blagajnika!

Ni ošaben.

Stotnik okroga vojaka, katerega je pogosto videl kako zanemarjenega in zamazanega ter mu reče osorno:

„Ali te ni sram, da si tako umazan in zanemarjen, tvoji tovariši pa so tako čedni!“

Vojak: „Častivredni gospod stotnik; Jaz hvala Bogu nisem tako ošaben, kakor so drugi.“

O glas v listu.

Slabostojec trgovec išče dobro stojec žensko.

Schuster, ki je večinoma ponavljal ono, kar je povedal že v pododseku. Jutri ima odsek zopet sejo.

Dunaj, 12. nov.

Zbornica je pričela danes debato o včerajšnjem odgovoru ministrskega predsednika grofa Stürgha na češko interpelacijo glede uveidbe upravne komisije na Češkem.

Kot prvi govornik je govoril češki avtonomist Šmeral, ki je izjavil, da smatra njegova stranka za edini izhod iz sedanjega položaja, da se uvede na Češkem deželnozborska volilna reforma, ki bi omogočila, da bi se že prihodnjih novih volitev udeležila dosedaj izključena delavska masa.

Mlađečki poslanec dr. Fiedler je izjavil, da Nemci s svojo obstrukcijo v češkem deželnem zboru niso dosegli svoje zahteve po uvedbi narodne avtonomije na Češkem, pač pa je nastal za obo naroda ponižujoči položaj neustavnosti. Govornik sveti pred okviranjem sprave, ker bi s tem ne prišlo do miru na Češkem, ampak bi se narodni spori le še bolj postrili.

Nato je govoril koroški slovenski posl. Grafenauer, ki je trdil, da 40% uradništva nič ne dela, se za nič ne briga in živi na stroške drugih uradnikov, ki morajo zanje delati. Če bi se teh 40% odpustilo, bi bilo za uradnike, ki delajo, mnogo bolje, ker bi se jim lahko pomagalo. Grafenauer opisuje, kako uradništvo na Koroškem nastopa proti slovenskemu ljudstvu, da ne razume slovenskega jezika in šikanira slovensko prebivalstvo. Ko Grafenauer navede še nekaj drastičnih primerov, zakliče poslanec Gostinčar: „To je svinjarja!“ Poslanec Grafenauer pravi: „Tako uradništvo, ki vedeni nastopa proti ljudstvu, radi mene lahko vzame vrag!“ Nato poslanec Grafenauer na podlagi knjižice „Vilajet Kärnten“ opisuje, kako je zapostavljen slovenski element na Koroškem. Okoli govornika je zbranih mnogo poslancev, ki s klici „Čujte!“ opozarjajo na te kričče jezikovne razmere na Koroškem. Grafenauer opisuje postopanje društva nemških državnih nastavljencev na Koroškem, ki nezaslišano dela proti Slovencem, ter pravi: „Tem gospodom se bode pravi razum moral primerno vlti v glavo!“ Poslanec Pollauf: „Na ljubljanski način?“ Grafenauer: „Jezikovne razmere na Koroškem so tako gorostasne, da jih ni mogoče opisati. Pričakujemo, da nam vladu poda pravo razumevanje za te razmere in da tudi za Slovence na Koroškem pride v veljavno pravica in zakon.“ (Govorniku čestitajo.)

Poslanec Lodgmann (nemški svobodomislec) je naglašal, da Nemci niso bili proti debati o čeških razmerah, ampak proti debati v sedanjem trenutku, ko se razpravlja o finančnem načrtu. Nemci smatrajo ravno tako kakor Čehi julijski patent za kršitev ustave, ki se pravno ne da utemeljiti.

Nato sta govorila še poslanca Okuniewsky in Perič, ki se je bavil s splošnim položajem Jugoslovjanov, nakar je bila politična debata prekinjena in se je nadaljevala razprava o finančnem načrtu.

Poslanec Rusin Zahajkiewicz je polemiziral v dolgem popravku z izvajanjem poslanca Kurylowicza. Koncem seje se je razpravljalo o nujnem predlogu poslanca Pacherja in so govorili poslanci Hillebrand (socialdemokrat), dr. Heilinger in Wollek. (Ob 8. uri zvečer je bila seja zaključena.)

Največja nesreča.

Janez sedi v gostilni in ga ni spraviti domov. Tedaj pride njegov hlapec Jože in reče:

„Oče, domov pojte, vaša žena umira.“

Janez: „Bom že prišel, ko izpijam.“

Jože: „In vaš Francelj je padel s kozolca ter si zlomil nogo.“

Janez: „Bo že ozdravel.“

Jože: „In na podu gori.“

Janez: „Bodo že pogasili.“

Jože: In z velikega vlnskega soda se je snej obroč.“

Janez: „Kaj, obreč z velikega soda? Ja, zakaj mi pa tega precej ne poveš? Saj bi se lahko zgodila največja nesreča! Zdaj moram pa zares precej domov!“

Vstane in zdirja proti domu.

Lastna hvala.

Postarana devica svoji prijateljici: „Ja, radi mene se je pred leti že nekdo ustrelil.“

„Prav je imel! Če bi dobil tebe, bi se sploh še moral ustreliti!“

Dekla.

Poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič sta na željo prebivalstva interpelirala ministra za deželno brambo in notranje zadeve ter posredovala pri orožniškem vrhovnem poveljstvu, nujno zahtevajoč, da se od hrvaške vlade osnujejo orožniške postaje na Harmici in v Kraljevcu ter da se ojačijo postaje na Štajerski strani. Zadeva se bo z vso nujnostjo obravnavala.

Poslanca Grafenauer in dr. Verstovšek sta bila v sredo v avdijenci pri naučnem ministru in ga zopet opozorila na postopanje deželnega šolskega sveta in deželnega odbora koroškega v šolskih zadevah. Odločno sta zahtevala, da ueno ministrstvo vendar enkrat prisili deželni šolski svet, da aktivira slovenski ueni jezik v šolah: Strojna, Sv. Danijel, St. Janž in Vogrče, kakor so to odločile že najviše instance. Žalostno je za avstrijske razmere, če najviše oblasti nimajo toliko moči, da bi izvojevale proti nižnjim inštancem svojo pravico in priborila veljavno svojim naredbam. Razmere v šolstvu na Koroškem so cela anarhija.

* * * Dunaj, 13. nov.

Današnjo sejo je otvoril zbornični predsednik dr. Sylvester ob 10. uri predpoldne. Koj v začetku je nastopil notranji minister Heinold v ostrih besedah proti včerajšnjem očitanjem poslanca Lodgemanna, ki je rekel, da postaja avstrijska justica vedno bolj nekaka politična vlačuga. Heinold je branil avstrijsko justico, namesto — Hohenburgerja, ki si ni upal blizu in se je očividno bal pikrih besed, ki so ga čakale. To je vzbudilo med poslanci ogorčenje. Zoper Heinoldova izvajanja je nastopil socialdemokrat Seliger, ki je obžaloval, da pere justičnega ministra in avstrijsko justico notranji minister, katerega ta resort nič ne briga. Izraža tudi svoje globoko obžalovanje, da je postal avstrijsko pravosodje tako korumpirano, da se justični minister ne upa več v zbornici vstati in sam braniti svoje zadeve. Nadalje je kritiziral uvedbo komisariata na Češkem, katerega je imenoval ustavolomstvo. Ostro je tudi grajal nezmožno politiko nemških meščanskih strank, kar je izvalo ostre spopade med socialdemokratimi in Nemci. Za njim je govoril Poljak Javorski, ki je izjavil, da so Poljaki sprejeli uvedbo upravne komisije na Češkem z velikim vznemirjenjem. Češki poslanec Zdaršky je istotako ostro protestiral zoper češki komisariat. Poslanec Rybar je grajal korumpiranost naših sodišč, vsled česar je zaupanje ljudstva do justice omajano. Edina pravilna rešitev narodnogostnega vprašanja bi bila uvedba pravične narodne avtonomije. Ko je še poslanec Biankini govoril o razmerah na Hrvaskem, o gradnji dalmatinskih železnic itd., je bila seja ob % ura zaključena.

Zbornica je imela nato četrte ure pozneje izvenredno sejo, v kateri so bili izvoljeni delegati. Za Štajersko sta izvoljena poslanca dr. Korošec in Schweiher, za Kranjsko dr. Šusteršič in za Koroško dr. Waldner.

Hohenburger se pere.

Justični odsek se je bavil danes s Hohenburgerjevo afero. Hohenburger je branil svoje postopanje povodom sodbe nekega dunajskoga okrajnega sodnika v sporu med nekim natakarem in pa nekim častnikom. Hohenburger je bil silno gostobeseden. Rekel je, da ni imel nobenega namena, posegati v neodvisnost pravosodja in da se je posluževal samo v zakonitih mejah pripadajoče mu pravice. Že kazenski proces predpisuje sodnikom, da se morajo gibati v mejah določnosti. Utemeljitev razsodbe dotičnega okrajnega sodnika pa je bila taka, da bi se lahko čutila razdaljena cela armada. Hohenburger zanika, da bi bili vojaški krogi povzročili njegov nastop.

Odsek je sprejel Hohenburgerjevo pranje s hladnim preziranjem.

Goveril je nato poljski socialdemokrat Liebermann ter konštatiral, da nobeden izmed Hohenburgerjevih argumentov ne drži in da se Hohenburger ni opravičil. Če je sodnik krivo postopal, bi ga morali izročiti disciplinarnemu senatu, ne pa roki justičnega ministra. Dr. Liebermann stavi predlog: „Justični odsek obžaluje poseganje justičnega ministra v neodvisnost pravosodja in zahteva, da se justično ministrstvo oprosti nedovoljenih vojaških vplivov.“

Silno ostro je napadal Hohenburgerja še tudi češki socialdemokrat Witt, ki je vstrajal na tem, da justični odsek izreče Hohenburgerju nezaupnico in grajo zaradi njegovega protizakonitega in protiustavnega nastopanja.

Ker se je med tem pričela plenarna seja, se je debata preložila na jutri dopoldne.

Politični pregled.

Stranka prava.

Dne 10. t. m. se je začelo v Zagrebu zborovanje vrhovne uprave Stranke prava. Predseduje dr. Mile Starčevič. Od banovinskih delegatov so navzoči bivši saborski poslanci: Stjepan Zagorac, Dragotin Hrvaj, Ivan Peršič in Cezar Akačič; od dalmatinskih poslanci: don Ivo Prodan in dr. Ante Duličić; od istrskih poslancev Spinčič; od bosanskih delegatov je navzoč poslanec Veseličič, poslanci Sunarič, Vančaš in Peršič so poslali brzjavne pozdrave: Sunarič se a priori strinja z vsemi sklepi prava.

vaškega sveta, Vančaš zagovarja slogo med pravaškimi skupinami, Peršič pa formalno protestira, da se niso povabili tudi Frankoveci.

Po pozdravu govori dr. Starčevič o namenu in ciljih konference in navaja razloge, zakaj ni povabil Frankovec: Prebega, Milobarja, Bošnjaka in Horvata. Skupina okrog „Hrvatske“, pravi dr. Starčevič, se je s svojim delovanjem sama izključila; ker se ni pokorila tržaškim sklepom, je ni hotel povabiti. Navzoči so Starčevičeve razloge vzeli na znanje in jih soglasno odobrili; le bosanski delegat Veseličič je protestiral, da niso navzoči tudi Frankoveci in izjavil, da ne smatra za veljane sklepov, ki se sklenejo brez njih. Ker se na to njegovo izjavo niso ozirali, je Veseličič zahteval, da se sprejme v zapisnik in se nato odstranil z zborovanja. Na vrsto so prišli razni dopisi, izmed katerih je najvažnejši dopis vseučiliškega dijašta, ki se priznava k Starčevičevi skupini in osebna izjava zagrebških bogoslovcev. Oba dopisa se sprejmeta na znanje. Predsednik dalmatinske Stranke prava don Ivo Prodan je poročal o sporu, ki sta ga izvala Drinkovič in Krstelj. Nato so prisli v razpravo strankarske difference v Bosni in politični položaj v hrvaški banovini, a sklenilo se ničesar.

O vspehu posvetovanj vodstva Stranke prava je bil izdan komunike, ki najprej naglaša, da smatra, da so člani dr. Bošnjak, dr. Milobar, dr. Pzman in dr. Prebeg izstopili iz vodstva. Ravno tako tudi dr. Horvata ni mogoče smatrati več za člena vodstva. Iz tega vzroka vodstvo omenjenih poslancev tudi ni povabilo k posvetovanju. Komunike očita tem poslancem, da so se pogajali brez privoljenja vodstva stranke z reprezentanti sedanjega sistema; razen tega je tudi list „Hrvatska“ od onega časa sem, ko so izvršili Frankoveci puč proti Starčevičevem, zastopali opetovanje nazore, ki stoe v nasprotju s principi Stranke prava. Komunike nadalje konstatira, da omenjeni list ni upravičen, imenovati se centralno glasilo Stranke prava za vse hrvaške pokrajine, ker je tako centralno glasilo list „Hrvat.“

Glede dalmatinskih poslancev dr. Drinkoviča in dr. Krstelja je vodstvo sklenilo, da ju pozove, da se vrneta na stališče Stranke prava, ker bi vodstvo sicer moralno misliti, da sta izstopila.

Glede razmerja Stranke prava napram hrvaško-srbski koaliciji so bili storjeni sklepi, ki se bodo v slučaju potrebe objavili.

Vodji stranke dr. Starčeviču izreka končno komunike zaupanje.

Franc Kossuth na smrtni postelji.

Poznati ogrski politik Franc Kossuth, sin znanega ogrskega revolucionarja iz leta 1848, leži na smrtni postelji. Baje ni nobenega upanja več, da bi okreval.

Angleško.

Zelo pomembna je ona točka v govoru ministrskega predsednika Asquitha, ki govorí o angleški mornarici. Ministrski predsednik pravi: Prihodnje leto bo moja dolžnost, da predložim parlamentu predloge, ki so bistveno višji, kakor so bile ogromne svote, ki jih je parlament prvotno v tem letu dovolil. Angleška vojna mornarica bo obsegala v prihodnji vojni 150.000 mornarjev in mornariških vojakov. Ta brezprimerna moč bo dvakrat tako velika, kot moč dveh najmočnejših pomorskih sil. Vlada bo z veseljem storila vse, kar more zmanjšati tekmovanje v mornarici in pri oboroževanju, katero je usodepolno za moderno Evropo. Kar pa je potrebno, se mora le zgoditi in niti trenutka se ne bomo obotavljalni priti pred naš parlament z zahtevami po moštvi in denarju.

Churchill je končno naglašal, da se Angleški tudi v zraku ni treba bati nobene druge velesile.

Odstop rimskega župana juda Nathana.

Dne 11. t. m. je podal rimske župan jud Nathan z mestnim starešinstvom vred ostavko. Vršile so se poučne demonstracije pred novo izvoljenim nacionalističnim poslancem v Rimu, česar izvolitev je bil povod za odstop župana Nathana. Za nesramnim žaljivcem papeža in svete katoliške cerkve pač nihče ne bo žaloval.

Na smrt obsojeni vohun nadporočnik Cedomil Jandrič.

V soboto, dne 8. novembra, se je vršila pred dunajskim garnizijskim sodiščem razprava proti nadporočniku Cedomilu Jandriču bosansko-hercegovinskega pešpolka štev. 1.

Cedomila Jandriča in njegovega brata Aleksandra so vtaknili nekoliko prej v zapor, predno so prišli na sled vohunski aferi polkovnika v generalnem štabu Redla. Osumljena sta bila, da sta vohunila in izdala vojaške rezervatne zadeve naše armade neki tuji državi. Kazensko obravnavo je vodila vojaška in civilna oblast in sicer ločeno druga od druge, vendar pa sta v nekem oziru obe oblasti tudi skupno postopali, da se razjasni zelo komplikirana zadeva. Med tem, ko še traja, dalje preiskava proti Aleksandru Jandriču pri dunajskem deželnem sodišču, in bo še le končana v mesecu decembru, je bila preiskava proti Cedomilu Jandriču že v teh dneh dovršena in vojaško sodišče je sklepal v soboto o tej zadevi.

Že pred 9. uro predpoldne so se zbrali člani vojnega sveta v dvorani garnizijskega sodišča. Po določilih vojaškega kazenskega pravnega reda se stoja vojaško kazensko sodišče iz predsednika majorja Burela, bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 1, nadalje en stotnik, en nadporočnik, en poročnik, en narednik, en četovodja, en korporal in en pešec. Točno ob 9. uri predpoldne je profos pripeljal Cedomila Jandriča v sodno dvorano. Jandrič je majhne, zasedene postave, na čednem obrazu ni opaziti nobenega znaka notranje razburjenosti. Smehlja je stopil v dvorano. Po običajnih formalitetah je prebral vojaški avditor major Kunz obtožbo. Obtoženca se dolži hudodelstva vohunstva v vojnih časih.

Za to hudodelstvo je določena smrtna kazen.

Nato so bili prečitani zapisniki o Cedomilu Jandriču, istotako izpovedbe prič, ki so prinesle zelo veliko obtežilnega gradiva proti Cedomilu Jandriču. Jandrič je nato podal kratko izjavo, nakar so ga odvedli nazaj v zapor. Vojaško sodišče je nato glasovalo o sodbi. Izid se pa glasom obstoječih običajev ne naznani poprej, predno ne izreče tozadnevno sodbo sodniški gospod, to je v tem slučaju korni poveljnik Ziegler. Vse akte so nato zapečatili in jih odpolali kornemu poveljniku Zieglerju.

Raznoterosti.

Duhovniki veterani. Ljutomerska dekanija ima med svojimi dušnimi pastirji štiri duhovnike, kateri delujejo že čez 40 let v vinogradu Gospodovem. Ti gospodje so: prečastiti dekan ljutomerski Martin Jurkovič; duhovni svetnik Martin Meško, župnik pri Kapeli; Janez Kunce, župnik pri Sv. Juriju ob Šč.; Lovro Janžekovič, župnik v Veržeju. Vsi štirje so že odlikovani s kolajno za 40letno zvestvo službovanje. Kličemo jim: Še mnogo let!

Nadškof Stadler ostane na svojem mestu. „Hrvatski Dnevnik“ prinaša povodom povratka nadškofa dr. Stadlerja iz Dunaja in Rima obsežen članek o položaju nadškofa in pravi, da ostane klub vsem spletkom, ki so se snovale proti njemu, na svojem mestu. Ko piše o njegovem posetu pri vladarju in papežu, pravi, da je bil ta njegov pot pravi triumf. Vladar ga je sprejel z nenavadno prijaznostjo in mu rekel: „Ja, ich weiß, Sie waren mir immer treu!“ Ob prilikih poseta pri papežu mu je rekel papež: „Velike muke si pretrpel, a doživel boš še večjo nagrado!“ In ko je posetil papeža sarajevski pomožni škof Šarič, mu je rekel papež o Stadlerju: „Manet et manebit!“ (Ostane in ostal bo!).

„Straža.“ Prireditev dunajske „Straže“ prečeno nedeljo je nad vse pričakovanje lepo izplaila. Obširni lokal je bil do zadnjega kotička napoljen. Dekliška zveza je vprizorila šaljiv igrokaz „Gospa Pumpernikel“, sestavljen po gospodični Razlag, in „Daničarji“ so igrali burko „Trije tički.“ Vloge so vse izborni rešili. Govor je imel naš mladenič gosp. Sever iz Ormoža. Vspodbujal je dunajske Slovence, naj ostanejo zvesti svoji veri in milemu narodu ter v tem velikomestnem življenju ohranijo čisto sree in pravo katoliško narodno zavednost. Zbranim visokošolcem je pa polagal na srce, da ko pridejo zopet na deželo, naj delajo roko v roki s slovenskim ljudstvom. Njegova izvajanja so spremljali navzoči z dohotrajnim ploskanjem in odobravanjem. Tudi pevski zbor je zapel pod vodstvom častitega gospoda dr. Kimoča par zelo mičnih pesmi. Pri prosti zabavi so nastopili še tamburaši in se je nazadnje izzrebala tudi Martinova gos ter še precej drugih dobitkov. Prihodnje leto, dne 14. februarja, obhaja „Straža“ desetletnico svojega obstoja.

Dva nova sejma za občino Golobinjek pri Planini je izposloval poslanec gospod dr. Ivan Benkovič.

Postajališče Blanca se v kratkem času otvori.

Navodilo nabornikom. 1. Vsi oni, ki pridejo 1. 1914 k naboru, to so mladeniči, rojeni v letih 1891, 1892 in 1893, se imajo meseca novembra 1913 zglasti pri županstvu svojega bivališča, sicer bo vsak tisti, ki to zglasti opusti in ki opustitve ne more dovolj opravičiti, kaznovan z globo do 200 kron. 2. Prošnje za kako ugodnost §§ 29 (duhovni in kandidati duhovskega stanu), 30 (posestniki pododovanj kmetij), 31 (vzdrževatelji rodbin) in 82 (učitelji in učiteljski kandidati), dalje po § 20 (ugodnost samo 2 letnega službovanja) brambnega zakona, je vlagati od meseca januarja do pričetka glavnega nabora pri politični okrajni oblasti, ali najpozneje pri naborui komisiji. 3. Ako je imel kdo pravico do ugodnosti po §§ 30 ali 31 brambnega zakona, se pred nastopom prezenčne službe, pa te pravice do nastopa prezenčne službe ni uveljavil, ne bo premičen takoj v nadomestno rezervo, ampak še le pri prihodnji splošni izmenjavi moštva, to je meseca septembra. 4. Prošnje za dovoljenje nabora izven domovnega nabornega okraja je doprinesti povodom zglastitve ter v takem slučaju tudi ob enem dokazati in uveljaviti morebitno ugodnost po §§ 29, 30, 31, 82 in 20 brambnega zakona. 5. Prošnje za ugodnost po § 32 brambnega zakona vlagati je od meseca januarja pa do nastopa prezenčne službe pri politični okrajni oblasti. Na pozneje vložene prošnje se ne bo moglo oziрат, ampak bodo taki reklamiranci še le pri prihodnji splošni izmenjavi moštva (to je meseca septembra) premeščeni v nadomestno rezervo. 6. Izgovor, da kdo

ni vedel brambnih določb, nikakor ne opravičuje oprostitve kake iz brambnega zakona izvirajoče dolžnosti.

Zopet celovški kolodvor. Zopet moramo beležiti kričeč skandal, ki se je dogodil v avstrijski Turčiji na celovškem kolodvoru. Pred dobrim tednom je bilo K. blagajnici celovškega kolodvora pride Slovenski listek do neke večje postaje na Stajerskem. Drzno, kot znajo le te punčare, mu začutne blagajnica vratca pred nosom in ga pusti čakati okrog pet minut. Ko zahteva listič drugič, se nečuvno žaljenje ponovi, samo da ima blagajnica se nezaslišno krajzo pripomniti: „Sie werden halt nicht abfahren.“ Ker se je gospod moral odpeljati in ni bilo drugega izhoda, napravi originalno poskušnjo: vozni listek zahteva italijanski in sicer tako, da je bilo ime postaje umljivo samo za onega, ki pozna slovensko ime. In glej! Blagajnica mu vraci listek sedaj brez ugovora. V deželi, kjer je slovenščina priznani drugi deželni jezik, se tega jezika torej noče razumeti, pač pa tujega. Sovražstvo teh modernih divjakov je pač tako brezmejno, da bi prej občevali hontentotski, kot pa v jeziku poštenih sodeželanov.

Bog nas varji takih prijateljev! Na ustanovnem občnem zboru Zveze južnostajerskih obrtnikov drug je govoril tudi dr. Kukovec. Povdarijal je zlasti potrebo, da se ne sme dati obrtnih olajšav na deželi. Na tak način se pač ne rešujejo važne gospodarske zadeve našega ljudstva. Voditelj „stranke kmečkih ljudi“ je s tem nastopom proti najnji zahtevi našega kmečkega ljudstva dokazal, da kmečkega ljudstva ne mara, da mu je v prvi vrsti pri sreči hujškanje enega stanu proti drugemu. Toda liberalni vodja je tudi dokazal, da ne ume teženj malih obrtnikov po deželi. Tudi za stotine in stotine malih obrtnikov: zidarjev, lesarjev, mizarjev po deželi bi bile obrtne olajšave dobrodoše in velike koristi. Stališče dr. Kukovčeve je samo v smislu nekaterih maloštevilnih stavbenikov, večinoma neslovencev, po mestih, toda v direktnem nasprotju z zahtovo ljudstva in malih obrtnikov. Svarimo zato obrtnike, naj ne sledi dr. Kukovčevim hujšanjem, kajti s tem bi postali grobokopi lastne organizacije in lastnega stanu.

Nemška koča na slovenskem Kozjaku. Nemški listi pišejo, da bo mariborsko nemško planinsko društvo ustanovilo na našem Kozjaku, najbrž pri Sv. Urbanu, ali Sv. Duši na Ostrem vrhu novo planinsko kočo. Nemška predprnost je od dne do dne večja. In šentlenartski dr. Gorišek hoče se klub temu v naše planinsko društvo zamesti svoj nesmiselni liberalizem in nesloga. Njegov liberalni kolega Robnik pri St. Juriju ob Pesnici pa pridno koketira z nemškutarji.

Jagode v jeseni. Vrla mladenka Marica Drevoča v Arhivasi nam je postala zrelo jagodo, katero je našla na dan sv. Martina, ko so grabili listje. Zopet pozno v jeseni — pomladni pozdrav! Letošnja jesen je res izredna. Za ljubeznjiv pozdrav iskrenej hvala!

Slovenska Straža. Iz Stajerske so darovali: nabranlo na gostiju Ljoncevic-Kranjc, Grabe pri Šredisce, 16 K; po častitemu gospodu Konradu Sesko, kapljanu v Hočah, nabranlo na gedovanju gospoda Sunko, 5 K; po gospodu Vincencu Simoncu, posestniku, nabratio v gostilni gospoda Antona Klemencija pri Sv. Urbanu pri Ptaju, od slovenskih rodomajev, 16 K; Mohorjani v Polzeli, po kn. Šk. župn. uradu, 4 K; Mohorjani v Gotovljah, po častitemu g. Jakobu Zupanicu, župniku, 15 K; Mohorjani v St. Petru v Žičah, po župn. uradu, K 7.40; Mohorjani v St. Ilju pri Velenju, po č. gospodu Antonu Kolar, župniku, 10 K; Mohorjani v Kostrivnici, po župn. uradu, 5 K; Mohorjani v Dolču po č. g. Ulčniku, župniku, 6 K; Mohorjani v St. Florjanu pri Rog. po č. g. Davorinu Roškarju, župniku K 12.50; Mohorjani St. Miklavž nad Slovenskogradcem po č. gospodu župniku Francu Vračunu, K 2.70; Mohorjani, Sv. Marieta v Planini, po č. gospodu župniku Fr. Gartnerju, K 7.44; Mohorjani v Celju, po č. g. dr. Josipu Vraberju, vikarju, K 20.

Pribita resnica je, da vsak narodnik turške srečke mora zadeti! V srečnem slučaju znaša dobitek 400.000, ali 200.000 zlatih frankov, v manj ugodnem slučaju 30.000, 10.000, 4000 frankov itd., v najneugodnejšem pa mora zadeti vsaj 400 frankov. Za turško srečko, koje prihodnje zrebanje se vrši dne 1. decembra at. I. izdan denar tedaj nikakor ni izgubljen, kakor na primer po brezvsepsi igri v loteriji, mavec tvori varno naloženo glavnico, ki se zvisuje z vedno naraščajočo vrednostjo turških sreč. Prav posebne in velike važnosti pa je, da narodnik turške srečke že po vplačilu prvega obroka zadobi izključno pravico do dobitkov in da po odpici kupnine brez vsakega nadaljnega vplačevanja igra toliko časa naprej, dokler ne zadene. In enkrat mora zadeti. Da je vsakomur, kdor hoče svojo srečo poskusiti s srečko, omogočeno nabaviti si v ta namen najboljšo turško srečko, določili so se mesečni obroki na samo K 4.75. Kdor pa hoče plačevati mesečno po 6 kron, dobri poleg turške srečke še izborno srečo italijanskega rudečega križa, tako da ima potem na leto desetkrat upanje na glavne in druge lepe večje dobitke. Naročila sprejemajo zaupniki Slovenske Straže.

Razredna loterija. Dne 12. t. m. se je vršilo prvo zrebanje razredne loterije. Glavni dobitek K 60.000 dobi stev. 20.338, dobitek 20.000 K st. 93.200,

dobitek 5000 K srečka 23.672, po 1000 K srečki štev. 24.071 in 34.779. Razen teh je bilo izrebanih še več dobitkov po 400 K, 200 K in 80 K. Žrebanje ni bilo popolnoma končano, mavec se nadaljuje isto še danes, dne 14. t. m.

Kaj je z nizanjem mesnih cen? Prva dunajska veleklavnica je vsled padaanja cen pri živi živini že pred meseci znižala cene mesu na svojih stojnicah za pet vinarjev in dne 13. avgusta zopet. Nato so mesarji v svojem glasalu velepodjetju očitali „umazano konkurenco“ in pisali, da cene prvovrstnemu mesu ne morejo znižati. Veleklavnica je na to odgovorila s tem, da je s 14. oktobrom tudi po vseh svojih mesnicah, ki razpecavajo le prvovrstno meso, znižala cene za 10 vinarjev. Cene prasičevega mesa je znižala za 30 vinarjev, pri slanini in masti pa je popustila celo 40 vinarjev pri enemu kilogramu. Če se bodo razmere ugodno razvijale, namerava cene se bolj znižati. Vojštvu je veleklavnica znižala cene za 16 vinarjev, mornarici pa za 14 vinarjev. Ali bomo ta dunajski blagoslov tudi v Mariboru kaj čuti?

Ruvanje storov na Pohorju z „dynamon I.“ — Vsled posredovanja c. kr. krajnega komisarja za agrarne operacije v Mariboru bo prihodnji petek, dne 21. t. m. c. in kr. topničarski izvedenec iz Gradca na Zgornjelepaški planini (glažuta) izvršil poizkuševanje razstreljivom dynamon I. Kdo se zanimal, je ujedno vabljen k udeležbi. Odhod iz Maribora (glavni kolodvor) ob 6 uri zjutra, iz Bistrici pri Lembahu ob pol 7. uri. V svrhu primernega oskrbovanja z živežem se priporoča način udeleženici pravčasno naznamijo, ali pri agrarnem komisarju v Mariboru, ali pa pri pašniški zadruži v Lembahu pri Mariboru.

Stajersko.

Mariborske novice.

Zopet nemški dijaki. Za zloglasni Schillerjev fond Südmarke, za katerega nabirajo nemški nacionači na dan Schillerjevega spomina od hiše do hiše so pomagali beračiti tudi nemški dijaki. Ali teh skandalov z izvajajočimi nemškimi dijaki, ki so nadlegovali tudi znane slovenske družine, res ne bo konec?

Sijajen zrakoplovni let. V sredo, dne 12. t. m., zvečer ob 6%, se je dvignil v zrak balon štajerskega zrakoplovnega društva „Steiermark“, ki je nastanjen tu pri nas v Mariboru. V košu je bil vodja, nadporočnik Mächer in dva pasażirja. Precej močni veter, ki je pihal celo sredo popoldne, je takoj zgrabil balon z veliko silo in pričela se je hitra, skoraj divja vožnja v zračnih višavah. Po nekoliko več kot šesturni nočni vožnji se je spustil zrakoplov okrog ene ure po noči na tla. In mislite kje? V bližini mesta Biala v pruski Sleziji, tik ruske meje. Tudi sev. avstrijska meja ni daleč prod. Če pomislimo, da znaša zračna daljava do tja okrog 400 km, potem moremo priznati, da je dosegel zrakoplov sijajen uspeh. Vozil je skoro hitreje, kakor birovlak.

Ponočnjaka. V noči od ponočnjaka na tork je ved ponočnjakov razgrajalo po mestu in sicer prav spošteno. Dva duvaja nočnega miru jih izsledita. Eden ponočnjakov je opazi in da povelje: „Kričmo! Heil!, hejlo, meder mit der Wiedischen!“ In kričali so. Vseh seveda ni izostal policija jo kreneta, po stranski poti nekam v zavetje, ponočnjaki pa hajajo dalje. Kakor je videti, imajo Nemci že pri ponočnjaku privilegije!

„Divji lovec.“ V nedeljo, dne 23. t. m., predstavlja mariborski Orel znano narodno igro „Divji lovec.“ Že danes opozarjam Slovence v Mariboru, Kamniči, Hočah, St. Petru ter bližnji in daljni okolici, da agitirajo za obilno udeležbo. Natančneje prihodnji!

Sv. Magdalena. V nedeljo, dne 16. t. m., popoldne po večernicah, se vrši zborovanje tukajšnje Slovenske Straže. Na dnevnom redu: 1. Govor: Slovenci in socialna demokracija. 2. Petje narodnih pesmi iz knjižice „Domoljubni pevec“. Magdalenski Slovenci, združimo se, da rešimo naš materni jezik in lepo slovensko zemljo.

Ptujske novice.

Predstava. Kakor znano, priredi tukajšnje Dramatično društvo v nedeljo, dne 16. t. m., točno ob pol 8. uri zvečer, v Narodnem domu veselo igro: „Odgoviteli Lanovca“ Vabimo cenjeno občinstvo, se enkrat da prihiti v nedeljo v velikem številu v Narodnem. Pri predstavi svira tamburaški zbor.

Ljutomerške novice.

Prstovolino gasilno društvo v Starinovici priredi v nedeljo, dne 16. t. m. v gostilni g. Majerc tombole. Začetek ob 6. uri zvečer. Dobikek tombole je namenjen za potrebno gasilno orodje, torej se vsi prijatelji tega dobrodelnega društva prav uljudno vabijo!

St. Ptujske novice.

Poroci. se je g. Fran Wruss z gđe, Maricą Reisman. Novoporocenčema, ki sta oba iz vrlonarodnih ljudi, naše iskrene čestitke! Obilo sreče!

Sentiljski slovenski vinogradniki priredijo, — kakor smo že poročali — prihodnjo nedeljo v Baumanovali gostilni veselo vinsko trgatev. Slovenci iz Maribora, St. Ilja in okolice, pridite zobat sladko Baumanovalo grozdje. Na razpolago pa še bo več drugih sladkih reči. Začetek ob 4. uri popoldne.

Celjske novice.

Dijaška kuhinja. Občni zbor diaške kuhinje v Celju se vrši v tork, dne 18. t. m., ob 6. uri zvečer v posvetovalni dvorani posojilnice v Celju z dnevnim redom: 1. Blagajnikovo poročilo. 2. Tlajnikovo poročilo. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Volitve. 5. Slučajnosti.

Izrebanii porotniki. Za letošnje četrto porotno zasedanje so izrebanii naslednji glavni in nadomestni porotniki: Franc Vuga, trgovec, Grobelno; Jožef Schagel, nadzordar, Pavlovske hrib; Ivan Kac, veleposestnik v Šmartnem; Julij Ogrizek, mesar in gostilničar v Rogaški Slatini; Mihael Zagode, gostilničar na Ostrožnem; Franc Druškovič, mesar in gostilničar v Brežicah; Karol Bastiančič, knjigotržec, Slovenjgradec; Avgust Faleschini, župan v Brežicah; Martin Kračun, trgovec v Zrečah; Janez Gorisek, mlinar in posestnik na Čretu; Jožef Cvetko, uradnik v livarni v Storah; Filip Kristan, posestnik v Lehnu; Anton Počivavšek, posestnik in gostilničar v Lokah pri Trbovljah; Maks Turnšek, trgovec in posestnik, Zlabor; Franc Kokol, čevljarski mojster v Laščem; Jožef Balon, veleposestnik v Starivasi; F. Pak, trgovec na Zbelovem; Franc Spende, posestnik in gostilničar v Gornjemgradu; Franc Cilenšek, posestnik v Lacijski; Henrik Findeisen, uradnik v Celju; Rudolf Pevec, trgovec v Mozirju; Pavel Brezovnik, trgovec v Šentjanžu; Franc Krašovič, trgovec v Taboru; Alojzij Juvancič, trgovec v Židanem mostu; Franc Kos, posestnik v Arclinu; Fran Vučaj, mlinar v Dražijsavi; Ljudovik Sparhakl, organist in posestnik v Bukovemžlagu; Jožef Klemenčič, posestnik in gostilničar v Artičah; Karol Kupferschmidt, magister farmacije v Celju; Hubert Galle, grajsčak v Lembergu; Franc Čepel, posestnik v Škofijasi; Anton Ottenschläger, kolarski mojster na Vranskem; Anton Golcer, posestnik v Oplotnici; J. Lokošek, posestnik pri Sv. Marijeti. Za nadomestne porotnike: Avgust Sušnik, grajsčak na Lavi; Karol Mirti, stascičar v Celju; Mihael Altziebler, lončarski mojster in posestnik v Celju; Jožef Kveder, potovni trgovski sotrudnik v Celju; Herman Kincl, gostilničar v Šent Juriju ob južni železnici; Franc Ranzinger, trgovec v Celju; Franc Pušnik, čevljarski mojster v Gaberjih; Ivan Samec, posestnik v Lokrovcu; Franc Karbeutz, trgovec v Celju.

Izobraževalno društvo. v Celju priredi v nedeljo, dne 16. t. m., ob 3. uri popoldne po večernicah v vrtni dvorani hotela „pri belem volu“ gledališko igro „Maja pevka“. Ljudska igra s petjem v petih dej. Pred predstavo se vrši mladiški shod, na katerem govorja naš voditelj gospod dr. Anton Korošec iz Mariboru. Mladenci, dekleta in prijatelji naših društev, pridite vsi v obilnem številu!

Drugi kraji.

Svecina. V nedeljo, dne 16. t. m. se pri nas slovesno blagoslovijo zastava Marijine družbe. Pridiguje in govorji na mladiškem shodu gospod prof. dr. Hohnjec.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dekliška zveza ima dne 30. t. m. mesečni sestanek s poučnim govorom, deklamacijami in govorom predsednice. Dekleta iz cele župnije, pridite!

Sredisce. Tukajšnja Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 16. t. m., popoldne po večernicah, svoj redni mesečni shod. Mladence članice, pridite gotovo vse!

Sv. Lenart v Slov. goricah, Kmetijska podružnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah ujedno opozarja vse svoje člane, da dopis v „Gospodarskem Glasniku“ štev. 21 z dne 1. novembra pod naslovom „Bo treba, da začnemo skrbeti“ natanko prečitajo in storijo svojo dolžnost!

Slov. Bistrica. Kam v nedeljo, dne 23. t. m., vsi od blizu in dalec v Slov. Bistrico. Tamkaj se bo pod pokroviteljstvom katališkega izobraževalnega društva in sodelovanjem domačega pevskega zbora predstavlja Šalija in poučna igra „Repoštev“ in sicer v hotelu „Avstrija“, takoj po večernicah, krog pol 4. ure popoldne. Vstopnina je mala. Udeležba pa naj je obilna, zato ker je cisti dobitek namenjen za kuhinjo revnih otrok tukajšnje slovenske okoliške šole. Po igri je prostota zabava s petjem itd.

Ormož. V nedeljo, dne 16. t. m., popoldne po večernicah, bo v prostorih ormoške posojilnice občni zbor izobraževalnega društva. Glavna točka programa je ustanovitev telovadnega odseka Orla za ormoško okrožje. Predavanje bo o bistvu, namenu in programu orlovske organizacije. Vabimo k shodu vse člane in članice izobraževalnega društva, pa tudi sploh starše in vse prijatelje mladine, če tudi še niso pri društvu. Krščanski starši! Ce želite, da bo vaš sin dober krščan in opora vaših starih dni, ga zaupajte naši orlovske organizaciji. Sedanji sv. oče, ki pač najboljše poznajo današnje žalostne verske razmere po državah in deželah, stavijo svoje upanje v mladino, posebno pa v krščanska telovadna društva. In pustili so jih že večkrat na svojem vatikanškem dvoru pred seboj telovadili in so jim podelili sv. blago-

slov. Tako krščansko društvo so tudi naši Orli. Kaj so Orli za nas Slovence, smo videli pri letošnjem katoliškem shodu v Ljubljani. Kdor se želi natančnejše poučiti, naj pride k shodu. Tiškana pravila so na razpolago.

Sv. Barbara v Halozah. V nedeljo, dne 9. t. m., se je pri nas vršila lepa slovesnost. Ob 3. uri popoldne se je pomikala lepa procesija med ubranim trjankanjem, lepim petjem in molitvijo sv. rož. vence od farne cerkve proti Gradiščam, kjer je bil blagoslovljen lep, nov križ, poleg drugih svetih podob. Križ je postavil ugledni in narodnozavedni katoliški mož, gospod Anton Gavez, kmet v Gradiščah. Slovesnost je bila prav lep spomin na letošnji Konstantinov jubilej, kar se je tudi v govoru povdarijalo. — Blagi družini Gavez naj ljubi Bog ves trud in vse stroške stoterno poplačal! — Pri tej priliki se je nabralo za Slovensko Stražo 4.32 K. — V nedeljo, dne 16. t. m., na svidenje pri Reiherju! Čaka vas tam sreča!

Sv. Križ na Murskem polju. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 16. t. m., zopetno vprizoritev lepe verske igre „Dve materi.“ Začetek takoj popoldne po večernicah. Vstopnina navadna. Pred igro se zapojejo pesmi „Mladini“ (J. Aljaž), „Na tujih tleh“ (D. Jenko) in „Divja rožica“ (H. Volarič). Ker se prve vprizoritev v poletnem času ni moglo udeležiti mnogo ljudi, se pričakuje sedaj obilna udeležba, h kateri uljudno vabi odbor Dekliške zveze.

Videm. Poslanec gospod Franc Pišek ima dne 16. t. m., popoldne po večernicah, v staro šoli shod. Volilci bodo imeli priliko razgovoriti se z njim o zunanjih in notranjih politiki, o državnih in deželnih upravi, o gospodarstvu z ozirom na razne panoge, vpadajoče v okvir državnih in deželnih določil, o novih načrtih in podjetjih za zboljšanje narodnostnih razmer, napredovanje gospodarstva in pospeševanja pri izobraževalnem delovanju. Vse dobromisleče vabi S. K. Z.!

Dobrna. Dobrnska kmetijska podružnica se je dne 6. t. m. udeležila v lepem številu — bilo nas je 15 — demonstracije razstreljevanja z dinamom na kmetijski šoli v St. Juriju na južni železnici. Kako nas je dež pral na lojterskem vozu tri ure in kako smo iz Proseniškega hiteli v najhujšem nalivu v St. Jurij, ne bom opisal. Samo toliko lahko rečem, da sem se čudil našim članom, pa drugim mnogobrojnim udeležencem, kako so vzlič najhujšemu deževju vstrajala do temnega mraka in gledali demonstracijo. V šoli je tehnični svetnik iz c. kr. vojnega ministra prav razločno po tolmaču gospodu direktorju Belletu razlagal in razkazal dinamon in delo z njim. Zunaj pa so se sprožile nekatere patrone, da smo videli učinek tudi v najhujšem nalivu. Vsi smo bili zadovoljni s tem mokrim izletom in nobenega ne greva, da se ga je udeležil. Člani naše podružnice so si najprej ogledali hlevne in sploh vso kmetijsko šolo in so bili od blage gospe ravnateljice prav lepo pogosteni, tako da se je po kobilu prijetno ogrela precej nahljajena kri. Sploh gre gospodu ravnatelju Belletu zahvala, da je kljub najneugodnejšemu vremenu vdel vsem ustrezli, tako da smo bili prav vsi zadovoljni. Bog plati!

Zalec. Tudi druga predstava „Turkov“ v nedeljo, dne 9. t. m., je napolnila Ničorferjeve prostore v Vrbjih. Predstava sama se je odlikovala z večjo živahnostjo in sigurnostjo; posebno slikovita je bila bitka s Poljaki v četrtem dejanju, ko je hrabri praded Šukri paše z obupom branil izgubljeno postojanko Kare Mustafe, dokler ni podlegel nevzdržljivemu navalu Poljakov. Sicer težavnata igra nudi v svojem zgodovinskem poteku ter domoljubnem in verskem značaju v resnici krasne prizore. Zbor vojakov-braniteljev Dunaja je bil veličasten, kakor je bil „ljubi Avguštin“ dunajskega čevljarskega mojstra g. Urha žalosten labudji spev pijanca-izdajača. V odmorih je čvrsto igrala grižka godba in tako se je občinstvo razsloilo ob koncu nad vse zadovoljino in z željo, prihodnje leto priti ob enaki priliki zopet k Ničorferju v Vrbje.

Vrbje pri Žalcu. Par let je že od tistega časa, ko so napredni Žalcani priredili najslovesnejši pogreb, kar jih je Žalec kdaj videl: spremljali namreč so na pokopališče največjega vrbenskega nemirneža — narodno žrtev Cokana. Spominjamo se tega dogodka, kakor da bi se bil vršil včeraj. Še bolj nam pa silni v spomin zaradi tega, ker se je v zadnjem času posebno odlikoval v Žalcu tisti, ki je za „narodno žrtev“ raztrgal največ čevljev in je imel za takratni pogreb največ zaslug, namreč Eduard Kukec. Kako bividki se maščuje usoda! Cokana so takrat slavili vsi liberalni listi, a sedaj, ko bi bilo potrebno, da bi slavili Eduarda Kukeca, ker je z begom spravil svojo dragoceno kožo na varno — boječ se najbrže slave narodne žrtve, pa se nobeden ne zmeni zanj! Štev pač plačuje z nevhaležnostjo!

Sv. Pavel pri Preboldu. Politično društvo za St. Pavel in okolico ima dne 23. t. m. po rani božji službi v novem Društvenem domu shod, na katerem govoriti naš državni poslanec gospod dr. A. Korošec in Šeeden. Pridite! Možje in moška mladina, vsi na plan!

Petrovče. Sedaj pa vedo naši in žalski liberalci, pri tem da so Prej se trobili in lagali v svojih listih „Slov. Narodu“ in „Nar. Listu“, da so pri občinskih volitvah v Petrovčah liberalci s svojo veleno zmagali. Ko je pa bila dne 8. t. m. volitev župana, je bil zopet izvoljen dosedanja župan gospod

Koren. Kdor je opazoval, kako so liberalni voditelji pri naših občinskih volitvah divjali, si je moral mislit, da bodo znoreli. Nekoliko časa pred splošno občinsko volitvijo sta Kukec in Pipl iz Žalca hitela po naši občini od vasi do vasi in od kmeta do kmeta, kakor da bi se šlo za življenje, ter sta našim volilcem natvezavala, kako nevarno bi bilo, če dosedanja občinska uprava še nadalje ostane, kajti zgoditi se zna, da bo potem občina zašla v slabo gospodarstvo. Na dan splošne občinske volitve so prišli vši žalski volilci, ki imajo v Petrovčah volilno pravico, na volišče v Petrovče, na čelu jim penzionirani poslanec Roblek; tudi Kukec-Cvikl-Pipl-bande ni manjkal. Zavetje so imeli z našimi liberalci vred v gostilni Šantl. Tamkaj so svoje mreže razgrnili ter svoje in naše lačne in žejne volilce lovili. Vse je bilo brezplačno na razpolago: vozovi, jedi in pijača. Tako so jedli in pili, da že ni bilo več lepo in dobro. Najbolj se je pehal tisti Kukec, ki je v Žalcu pete kazal. Na dan volitve je volilna komisija Kukeca opozorila, naj ne bo tako nadležen, ker je hotel že celo volilni komisiji zapovedovati. Nato je Kukec rekel: Saj sem volilec! Kukec ne pripozna, da ni samostojen volilci, ampak občinski volilci po milosti svoje žene. Ako bi postava zahtevala, bi mogel imeti pismeno pooblastilo od svoje žene. Za danes naj zadostuje. Prihodnjič pa še kaj o naših in žalskih „hrabrib“ liberalcih.

Rajhenburg. Vaša odkritja glede dr. Kukovečevih ekspenzarov pri šoštanjski posojilnici so našim ljudem, ki so tako slepo verjeli dr. Kukovcu, odprla oči. Marsikateri, ki je ploskal dr. Kukovcu, se sedaj jezi, ko premisljuje o požrtvovalnem poročilu dr. Kukovca in trudopolnemu delu za šoštanjsko posojilnico, in primerja lepe ekspenzare v tej zadevi. Bog ne daj, da bi moral še tudi nas dr. Kukovec reševati na tako požrtvovalen način!

Sladkagora. Pretečeno nedeljo je priredila naša kmetijska pokružnica poučno predavanje. Govoril je gospod potovalni učitelj Pirslinger o jesenski o-skrbi vinogradov in sadonosnikov prav poljudno in zanimivo. Gospod kaplan pa je orisal zlasti sadjarstvo kot tisto pomembno panogo kmetijstva, kateri naj bi umen gospodar posvetil vso svojo skrb in vespri svoj mali trud. „Vsako sadno drevo je gotov denar, ki iz zemlje cveti.“ Resnico teh Slomškovih besed potrjuje vsakdanja skušnja. Predavanja se je udeležilo razen gospodarjev posebno lepo število mladih, ki naj krasiti primerne kraje domačega posestva s plodonosnimi sadonosniki!

Kozje. Prejeli smo: Ni res, da bi bil zakdal vola, kateri je bil na kužni/bolezni bolan in da bi bil isti čez nekaj ur crknil. Razno tako ni res, da so vsi moji odjemalec zboleli in da je zdravstveno stanje nekaterih oseb celo opasno. Res pa je, da sem kral vola, istega dal po tukajšnjemu mesogledu ogledati živega in potem meso. Res je, da radi uživanja istega mesa ni nobena oseba zbolela, ker vol je bil zdrav in meso lepo, sicer bi mi mesogleda ne izgotalvil oglednega lista. Jpžef Sotošek. (Posneli smo po nemških listih. Op. ur.)

Brežice. Citalnica v Brežicah priredi prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m., ob 7. uri zvečer, gledališko predstavo. Vprizori se burka s petjem „Njen korporal.“

Gornjigrad. Tukajšnjega nadučitelja sin, uslužbenec možirske pošte, se je v kremi nevarno ponesebil; nežna roka ga je brenila ob steber, da si je iz čeljusti pri priči izbil dva zoba. — Liberalci Šarijo z Vodiško Johancem. Spis ponujajo lahkovernim romaricam, zadnjič pa so se bili spravili pet nagrobnic na vernih duš predvečer, a so bili glasove doma pozabili. — Črn kabinet a la Cuvaj si je privoščil na poti iz Haloz v Gornjigrad grozdja in je s tem oškodoval pošto. Če se stakne ta bonvivant, se bo izvedelo tudi, kam ginejo pisma. Pomilujemo graško poštno ravnateljstvo!

Zgornja Savinjska dolina. Vsako leto se je še kaj oglasil puščavnik izpod Raduhe, letos pa o njem ni glasu. Gospod urednik! Mogoče vi kaj veste za njega, če še živi. Dajte ga no pripraviti do tega, da se še kaj oglasi. (Kakor nam puščavnik ravno poroča, je zdrav in ima zbranega prav mnogo zanimivega gradiva, ki bo marsikateremu liberalcu napravilo sive lase. Op. ur.)

Zgornja Savinjska dolina. Gospod urednik! EVO vam slučaj, ki se je odigral zadnji teden pri Sv. Francišku. Tudi zmernejši liberalci ga obojajo. Ta slučaj namreč kaže, kako škodoželjni so liberalci proti našim možem, če prav so njihovi najboljši delavci. Posestnik Zvonar v Radmirju je letos v jeseni šel s flosom na Hrvaško in zraven njega Ivan Žverko. Med raznimi govorji med potom je nanesla govorica na gospoda Trčaka pri Sv. Francišku. Žverko Ivan se je o njem nekaj izrazil, kar ni bilo nič hudega, a gospod Zvonar je to vzel kar v zlo, in ko pride domov, kar hajd povedit svojemu sošedu, načelniku krajnega šolskega sveta Zalezniku J., češ, naj gre nadučitelju Trčaku praviti, kako se je omenjeni Žverko o njem izrazil. Zaleznik pa, če ravno liberalec, ni hotel Trčaku o tem ničesar omeniti. Da bi zadeva ne zaspala, je šel Zvonar sam Trčaku povedit. Trčak pa, ki ima za tožbe že uglaljeno pot k sodniji, seveda tudi to pot ni izostal. Tožil je tega „salabolskega klerikala“ Žverka, ki se je baje izustil, da je nadučitelji Trčak demokrat. Končno tega je bil, da je Žverko moral plačati 10 K. požarni brambi v Bočni, ker gospod Trčak ni dopustil, da bi te-

krone sprejela domača požarna bramba pri Sv. Francišku, češ, da je preveč klerikalna, a bočka je pa bolj napredna. No, gospod Zvonar, vam je li zdaj kaj boljše, ko je ta delavec plačal omenjene kronte? Ksaverjanci vam svetujejo, da bodite popolnoma mirni, če ne, tudi oni ne bodo.

Letošnja jesen je lepa in je enim v škodo, drugim pa v korist. Škodo imajo trgovci, ki so si nabavili veliko jesenskega in zimskega blaga in ga ne morejo vsled toplega vremena razprodati. Korist pa bodo imeli vsi, kateri bodo kupovali zdaj pri našem domačem trgovcu J. N. Šoštarč v Mariboru, Gospodska ulica štev. 5. Gospod Šoštarč se je odločil, da radi prevelike zaloge proda vso jesensko in zimsko blago 20 odstotkov cene. Vsaka stranka dobi pri nakupu 20 odstotkov popusta. Zimske srajce se dobijo že po K 1.20, 1.40, 1.60, 2.—. Pelerine za dečke po K 4.—, 5.—, 6.—. Pelerine za odrasle po K 9.—, 10.—, 11.—. Blago za obleke, zimski robovi, odeje, koce itd. po zelo nizki ceni. Paziti pa je, da te trgovine ne zamenjate s kako drugo, ker dobro blago po nizki ceni ima samo Šoštarč v Gospodske ulici. Vzorci se razpošiljajo brezplačno.

Poneverjenja na graški pošti. Na pošti v Gradcu so zasledili, da si je neki poštni aspirant prilaščal razna pisma in jih odpiral. Na graško poštno ravnateljstvo so namreč že dalje časa prihajale številne pritožbe, da mnoga pisma, oddana v Gradeu, niso prišla na svoj naslov. To je bil zlasti slučaj pri pismih, poslanih na Dunaj. Kljub natančnim preiskavam niso mogli dognati, kje je krivda. Te dni pa je neki nočni čuvaj izsledil na pošti na stranišču pod neko desko nad 800 pisem, ki so bila vsa odprta. Takoj je bilo jasno, da so se vršila velika poneverjenja. Večina najdenih pisem je bila naslovljena na Dunaj, ter bi se moglo po njih oblikti, oziroma njih teži, sklepati, da je v njih denar, ali pa vrednostni papirji.

Boj z roparji ob Štajersko-hrvaški meji. Iz Biželjskega poročajo: Tukaj živimo, kakor v Albaniji. Pretečeni torek, dne 4. t. m., ob pol 2. uri, oziroma ob pol 3. uri zjutraj, je napadla razbojniška polpa iz bližnje Hrvaške tukajšnjo trgovino gospoda Kosa, podružnico gospoda Andreja Frece in trgovino v Starivasi gospoda Martina Frece. Z revolverji so branili uslužbenici trgovin blago svojih gospodarjev v smrtni nevarnosti, da jih razbojniki ne ustrelijo. V Starivasi, v neposredni bližini orožniške postaje, je padlo okoli 40 strelov. Okna, vrata in zidovje imajo sledi krogelj. Za en las, pa bi bili domačo gospodijo hčerko, ki je stala za oknom, ustrelili. Nekega uslužbenca je rešil gumb, kamor je kroglica prilepla. Bežali so ločovi preko Sotle, ker so kmetje brvi in most zastražili. Orožniški stražnji Aberšek jim je sledil na Hrvaško, kjer je enega obstrelil, ki se je z obupnim klicem zvalil na zemljo. Med tem pa so orožnikovega spremljevalca napadli in ko ga je orožnik iz obkoljenja rešil in se vrnil na mesto, kadar je obstreljeni padel, ga ni bilo več. Se je že kam zavlekel, ali pa so ga tovariši seboj vzeli. Razbojniki so grozili, da se kmalu vrnejo. Res, prekrasne varnostne razmere ob Sotli. Orožniška postaja pa skoraj nikoli ni popolna.

Koroško:

Einspielerjeva slavnost se vrši v Celovcu v nedeljo, dne 16. t. m. Spored: Ob 11. uri dopoldne božja služba s cerkvenim govorom (monsignore Podgorc). 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Govor poslanca Graffenauerja. 4. Petje. 5. Govor profesorja dr. Ant. Medveda iz Maribora. 6. Petje. 7. Jurčič-Kersnik: „Domen“, gledališka igra v treh dejanjih. 8. Petje. Vsak zaveden Slovenec naj se udeleži te slavnosti iz hvaležnosti do prvoboritelja.

Se nekaj o velikovškem patriotizmu. Kako smo že poročali, so obhajali tudi v Velikovcu slavje povodom slavnega bitke pri Lipskem. Da je bila ta prireditve vse prej, nego patriotična, smo tudi že omenili. Izvedeli pa smo še par drugih reči, ki utegnejo zanimati našo slavno vlado: Videli smo med lampiončki tudi take s podobo nemškega cesarja, ki so jih nosili tudi šolarji pod nadzorstvom učiteljev. Da se je zapela v proslavo tega dne „Wacht am Rhein“, na to smo na Koroškem že takonavajeni. V telovadnici so pa zapeli še eno drugo, v kateri se nahaja ta-le lepa vrstica: „Tod dem Franzmann und den Slaven!“ Res daleč smo že v Avstriji in živ krst se ne zgane proti takimi protiavstrijskimi demonstracijami!

Kranjsko. Smuški tečaji v Bohinjski Bistrici. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem priredi s podporo kranjskega deželnega odbora v letošnji zimski sezoni 8 do 10 dni trajajoče smuške tečaje v Bohinjski Bistrici. Začetek in natančni program teh tečajev se bo pravčasno objavil.

Gradnja ličke železnice. Iz Budimpešte se poroča: Iz zanesljivega vira poročajo, da se bo v naj-

krajšem času pričelo z grajenjem ličke železnice O-gulin—Knin. V prvi polovici leta 1914 se bo porabilo za grajenje 19,500.000 K in ravno toliko v drugi polovici. Vlada je že odposlala nekaj delavcev, da zanjejo s predprpravami.

Nenavadna 38letnica. „Slovenec“ poroča: V Kranjski Gori bo praznoval dne 18. t. m. izreden jubilej velečastiti gospod Jožef Pečar, duhovnik v pokoju. Ta dan bo preteklo 38 let, odkar leži omenjeni gospod v postelji, zadet od mrtvouda. Njegova sestra Uršula mu je v tej dolgi bolezni zvesto stregla in mu lajšala trpljenje. Ko se bo duhovnik Pečar ta dan spominjal svojega evangelijskega tovariša, ki je tudi 38 let hrom ležal, naj sprejme našo najboljšo čestitko k svoji slavnosti. Večina njegovih sošolcev, ki so bili vse življenje zdravi in krepki, je že odšla v večnost, dolgoletnega trpina pa je ohranil dobri Bog do sedaj pri življenu. Naj ga podpira tudi še v prihodnje.

Primorsko.

Akademični slikar P. Gustinčič — šofer. Iz Reke poročajo: Akademični slikar P. Gustinčič, ki je študiral pred nekaj časom v Parizu, je vstopil v avtogačo v Voloski. Čez pet mesecov je dobil spričevalo, ki ga priporoča za mehanika. Kmalu načelo je napravil na Reki izpit za šoferja in bo vstopil v novo službo.

Enver beg v Opatiji. Iz Opatije poročajo: Tu sem prispe na večtedensko bivanje znani Enver beg, svoječasni vodja mladoturške revolucije, ki je s svojim nastopom prisilil, da so bila prvotna mirovna pogajanja v Londonu prekinjena in ki se je ob izbruhu bolgarsko-srbsko-grške vojne na čelu turške armade zopet polastil Odrina. Enver beg bo stanoval v vili „Neptun.“ Govori se, da mu nameravajo Nemci in italijanaši priediti v Opatiji slavnostni sprejem.

Kdor ni kašjal cele noči

bo komaj razumel, kaka dobrota na svetu so pristne Faysove mineralne pastilje. Pastilje, ki so narejene iz zdraviliščnih izvirkov občine Soden, učinkujejo olajšajoče in pomirjajoče, če se jih vzame, predno se podaš k počitku; so pa tudi izvrstno zdravilno sredstvo zoper najhujši kašelj, če se jih le rabi po predpisu. Toda paziti je treba na ime Fay in na uradno potrdilo županstva Soden ob T. na belem kontrolnem papirčku. Cena škatljici K 1.25.

Razgled po svetu.

Bodočnost stavskih strojev. V Berolinu so ustanovili društvo „Schnellsetzmaschine-Gesellschaft“, ki hoče financirati novo iznajdbo avtomatičnega stavskega stroja (Schnellsetzmaschine). Ta stavski stroj ima, znatne prednosti pred dosedanjimi sistemmi, zlasti z ozirom na natančno delo. Novi stroj je deloma popolnoma neodvisen od delavca, ki se ga poslužuje. Delo na tem stroju je namreč razdeljeno. Ono, kar je dosedaj delal stavec na stavskih strojih, namreč tipkanje, se vrši na posebnem stroju, na katerem se more delati, kakor na navadnem pisalnem stroju. Vse, kar pa preostane še za izvršitev stavka, izdelata novi stroj avtomatično in sicer dvakrat do trikrat tako hitro, kakor do sedaj ter popolnoma neodvisno od delavca. Samo za poznejše avtomatsko delo je potreben stavski stroj, med tem, ko se neavtomatsko delo, tipkanje, opravlja na pisalnih strojih. Z ozirom na to nam obeta bodočnost, da bo na primer posamezni avtor svoje delo odštipkal ali pustil odštipkati na pisalnem stroju ter bo ta „rokopis“ vrgel enostavno na stavski stroj, ki bo avtomatsko vlival črke in stavek.

Statistika avtomobilskih nesreč v Londonu. — Londonska policija je izdala te dni svoje poročilo za leto 1912, kjer poroča tudi o raznih pocestnih in prometnih nezgodah. Poročilo kaže, da je avtomobil najbolj nevarna pocestna „zver“, ker požre v resinci največ ljudi. Leta 1910 je bilo na primer v Londonu 388 ljudi povoženih do smrti, leta 1911 že 426 in leta 1912 že 538. In ravno v začnjih letih je število avtomobilov v Londonu prav posebno poskočilo, samo v letu 1912 je bilo izdanih 1483 voznih koncesij za avtomobile. Podrobna statistika kaže, da pride na avtomobilske omnibuse 171 mrtvih in 2580 ranjenih; navadni avtomobili so pobili 117 ljudi, ranili 3222; fikatarski avtomobili so pokončali 40 ljudi, ranili pa 2091; električna železnica je končala 37 oseb in ranila 2320; navadna motorska kolesa so bolj nedolžna in imajo le 7 pobojev na vešti.

Rekrut z 32 leti. Meseca oktobra t. l. so na Češkem potrdili v vojaki nekega Emila Neumanna, v starosti 32 let. Po poklicu je klepar, in neoženjen. Čudno pri tem je to, da ga ni pogrešala v imenu nobena oblast in ni imel nikier nobenih sitnosti, čeprav ni nikdar zapustil dežele. Še le v poslednjem času so dognali, da še ni bil na vojaškem naboru. Poslali so ga k prvemu naboru in ga tudi potrdili v vojake.

205 km dolg vodovod (cevi so pet metrov široke) otvorijo v New-Yorku. Stal je 708,000.000 mark.

Delalo ga je 17.240 delavcev skozi več kakor sedem let.

Eroplan velikan za 15 oseb. Iz Peterburga poročajo, da je inženir Sikorsky svoj eroplan Gigant tako predelal, da bo z njim vozil lahko 15 potnikov. Eroplan tehta 3500 kg.

Legar na Angleškem. V glavnem mestu Angleške, v Londonu, razsaja legar. V raznih bolnišnicah leži okrog 2500 oseb na legarju bolnih, v domači oskrbi pa se nahaja čez 2000 oseb na legarju obolelih.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmann & Co., v Dečinu ob Labi

je in estane neprekosljivo v učinku zoper poletnje pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznalna pisma. Konad 80 vin. in se dobi v lekarjah, drožerjah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobri se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Avstrijska znanstvena ekspedicija na južni tečaj. V učenem svetu smo se mi Avstrije do sedaj se hvala Bogu pokazali dosti bolj, kakor pa v političnem. Tudi slavnih ekspedicij v neznan kraje smo se večkrat prav častno udeležili. Sedaj pa nastopi mlad avstrijski učenjak dr. König iz Gradea težavno pot proti južnemu tečaju, da preišče ondotne kraje in ozemlja. Dr. König je že bil na taki ekspediciji, zato si obetajo znanstveni krogi od njegovega potovanja prav mnogo. Ladija za bodočo ekspedicijo se pripravlja v Trstu, kjer se mudi tudi dr. König večkrat na teden, da nadzoruje priprave. Ko bode vse zbrano in urejeno, odplove ladija prihodnjo spomlad v ledeni svet ob južnem tečaju, kjer se bodo vršila znanstvena raziskovanja, ki bodo trajala par let. Nadajmo se, da naš avstrijski učenjak ne bo tako nesrečen, kakor kapitan Scott, ki ni več videl svoje domovine.

Srbska perutnina v Italiji. Te dni se je iz Srbije preko Soluna poslalo v Italijo več vagonov živilih piščet in puranov.

10.000 beguncev v Skadru. Število beguncev, ki so se zatekli v Skader, presega 10.000. Pomožni odbor, ki mu načeljujeta avstro-ogrski in italijanski konzul, deli tem revezem, ki se nahajajo vobupnem stanju, dan na dan živež.

Amerikanski milijonarji. Iz statistike amerikanskega blagajniškega urada je razvidno, da živi v Združenih državah amerikanskih 2500 oseb, ki imajo letnih dohodkov 500.000 do 1.250.000 K, 550 oseb z dohodki 1.250.000 do 2.500.000 K, deset oseb pa z „malenkostnimi“ dohodki, ki presegajo pet milijonov kron.

Koliko Slovanov živi na svetu? Slovani so največji narod v Evropi. Tvorijo dobro tretjino vsega prebivalstva in zavzemajo izmed vseh narodov na svetu največji prostor na vsem svetu. Ako bodo trajali pravilni odnosi, se število Slovanov podvoji v 40 letih. Germani se bodo podvojili v 100 letih, Romani pa še le v 300 letih. Vse tako kaže, da pripada bodočnost Slovanom. Anglež dr. Wachsburn pravi: „Latinsko in nemško pleme je preživel svoj vek, a ni umelo izvršiti prave krščanske civilizacije, povzdigovalo je gmotne koristi nad duševne, častilo je — boga mamona. Čakamo na prihod slovanstva, da bi prerodilo Evropo, da bi utrdilo načelo pobratimstva vsega sveta in Kristusovega kraljestva na zemlji. Slovansko pleme živi še le svojo mladeničko dobo. Kaj bo, ko doraste, v kakšni meri bo uresničilo svoje ideale in dalo boljši in dragocenježi razvoj civilizaciji — to pokaže doba prihodnosti, doba — slovanska.“

Goljufije v graški mestni zastavljalnici. V graški mestni zastavljalnici so prišli na sled goljufjam, ki znašajo čez 10.000 K. Zastavljeni dragocene predmete so lastni uslužbenici zavoda izmenjevali z drugimi sličnimi manjvrečnimi ter jih potem prodajali. Da sedijo v vodstvu graške mestne zastavljalnice liberalci pristnega kalibra, je samo ob sebi umevno. Od tod pa tudi zavoženo gospodarstvo in sleparstvo v vseh liberalnih podjetjih!

Silni viharji v Črnom morju. Že dva dni divajo v Črnom morju tako silni viharji, da je ostavljen ves promet med trgovinskimi lukami.

Daroviti za družine vojnih obvezancev v Srbiji. Glavni odbor za podpiranje družin vojnih obvezancev v Belgradu je doslej prejel 796.000 dinarjev darov, izdal pa 485.000 dinarjev. Te dni izda v isti naman še 200.000 dinarjev v mejah Stare Srbije in pa 50.000 dinarjev prebivalcem v novih krajih, ki so trpeli vsled navalna Arnavtov.

Nasilnosti častnikov. „Trento“, krščansko-socialno glasilo v Tridentu poroča, da so v Tridentu, Roveretu in Mezzocoronu na Južnem Tirolskem izvršili častniki v začnjih dneh velike nasilnosti. Iz Mezzocorona je dobil časopis opis nasilnosti, ki ga je podpisalo več uglednih meščanov. Ta nasilstva so se dogodila v noči od dne 1. na dne 2. t. m. Med nekim častnikom in več civilistom je prišlo do prepira. Ko je prišel na to še neki drug častnik, so civilisti pobegnili v hišo nekega peka. Častniki so vdrli v hišo in so pozvali delavce, naj izroče begunce; ti so deloma

pobegnili iz hiše, deloma so se umaknili v posamezna stanovanja. In tedaj se je začela divja gonja: razbijala so se okna, nasilno odpirala vrata, prevaračalo pohištvo, preiskala skladisča, dočim se je kruh v pečeh sežgal. Nekega človeka, ki je šel mimo, so pozdravili z besedami: „Stoj, ali vstreli!“ Vendar pa se mu je posrečilo, da je pobegnil. Nekega drugega sta častnika prijela, ter ga odvedla proti vojašnici, toda tudi ta se je iztrgal ter pobegnil. Eden izmed častnikov se je kmalu nato vrnil z nekim vojakom brez čevljev in kape nazaj k pekovi hiši. Vrata pa so bila zaklenjena. Tedaj je prišlo še več vojakov. Vrata so na poziv odprli in preiskava se je znova pričela. Zdaj so preiskovali zgornje nadstropje, kjer stanejo ravnatelj. Tudi njegova žena je na poziv odprla vrata in častnik je vstopil s sabljoi in revolverjem v roki ter zahteval, naj se izroče begunci. Žena je hotela vsa prestrašena pobegniti s svojim sinčkom, vendar pa so jo prijeli vojaki, ki so bili postavljeni pri vhodu in imeli povelje, da nikogar ne puste ne noter ne ven. Med tem je prikoračila četa vojakov, katerim je častnik zapovedal: „Laden!“ Divja gonja se je zopet pričela, vse stanovalec so zbudili, preiskali omare, postelje, podstrelje, vendar je bilo vse zastonj. Končno so odšli iz hiše ter ustavili neki voz, ki se je pripeljal iz Rovere de la Luna. Po treh do štirih urah je postal po ulicah zopet vse mirno. Padlo je tudi več strelov. Vzneniranje med prebivalstvom je bilo zelo veliko.

Grozna tragedija monakovskega zdravnika. Iz Monakovega poročajo: V Winzerstrasse se je odigrala grozna rodbinska tragedija. Praktični zdravnik dr. Heslmeier je prerezel svoji 30letni soprog, svojemu dveletnemu sinu in svoji 12letni hčerkki s britvijo vratove. Nato je tudi samega sebe usmrtil s tem, da si je prerezel žile in vrat. Ko je služkinja prišla od maše domov, je našla celo rodbino mršvo v veliki mlaki krv. Dr. Heslmeier je izgubil vse svoje premoženje v nesrečnih špekulacijah.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju. Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno.

(Januarje 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4-
14 karatne zlate zlate za gospode	40-
Srebrne ure	K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovoma	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovoma	18:-
Ploščene ure iz kovine	6:-
Srebrni pancer-veržice	2:-
14 karatne zlate veržice	20:-
Amerikanske zlate double-ure	10:-
Goldini Roskopf ure	4:-

Prave železničarske Roskopf-patent.

Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5:-
14 karatne zlate ženske ure	19:-
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Ure	8:-
zvezdoinim p zvoncem	3:50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška začrta ur, zlatne in srebrne.

Grozni sneženi viharji in zameti v Ameriki.

V vzhodnem delu Združenih držav trajajo že neprestano od pretečene nedelje sem silni viharji in sneženi zameti. V prizadetih krajih vladajo razmere, ki so še bolj žalostne, kakor so bile one, ki so jih že spomladi povzročile grozne povodnje. Najhujše je pa prizadeta dežela Cleveland. Nad mestom Ohio leži 21 palcov debela snežena plast. Ves promet je popolnoma ustavljen. Sneži še nepretrgoma dalje. Skoda znaša na milijone. Nesreča pa bo še le tedaj postal nepregledna, ko se bo jeli taliti sneg. V mestu Cleveland vlada po noči popolna tema, ker je pokvarjena mestna elektrarna. V mestu vlada grozna lakota, ker ne morejo vlaki ne v mesto in tudi ne iz mesta. Pogrešajo velikansko število ladij, katere je bržas vikar razbil. V Clevelandu je prišlo kakih 60 do 100 oseb ob življenu.

Posebno hudo je tudi prizadeto mesto Plevlja v državi Ohio, ki je slovanska naselbina. Tudi tukaj je ustavljen ves promet in leži zelo visok sneg. Na tisoče oseb nima kaj jesti. Tri osebe so zmrznilne deset jih pa pogrešajo. Neki parnik, ki je imel 23 mož posadke, je trčil ob obrežje in se je razbil. Ker je pa morje silno razburkano, ni nobenega upanja, da bi se bili rešili. 3000 telefonskih in brzojavnih drov je vihar podrl. Brzojavna in telefonska uprava ceni to škodo nad dva milijona dolarjev.

V Port Huronu v državi Michigan so

Lep zimski plašč

za gospode in ena skoro nova
obleka, kakor tudi ena ženska
obleka se poceni proda v Mariboru, Goethestrasse 2,
II. nadstr., vrata 10. 217

XXXXXX

Učenca

iz pošte na rodbine, s primereno
šolsko izobrazbo sprejme
Vinko Pustovrh, Celje,
Narodni dom. 209

Zahajevanje v go-
stilnah list Straža!

Ure

Točna postrežba

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoceno-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik
zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remota-ura K 3:50
Pristna srebrna ura K 7:—
Original omega ura K 18:—
Kuhinjska ura K 4:—
Budilka, niklasta K 3:—
Porocene prstani K 2:—
Srebrne verižice K 2:—

Večletna jamstva,

Nas. Dietinger

Theod. Fehrenbach
urar in očalar.

Maribor, Gospodska ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

V zdraviliščih za bolniki na pljučah Sirolin „Roche“

kot v Davos-u, Arozi, Leysium itd. je
kot priznano sredstvo vselej v rabi. Sirolin „Roche“ lajša in odstrani bolezni za dihalnih organih v
rasmeroma kratkem času. Se lahko uživa, vzbuja tek in vpliva izborno na zdravje v obče.

Izviri zavitek po K 4 — se dobi v vseh lekarnah.

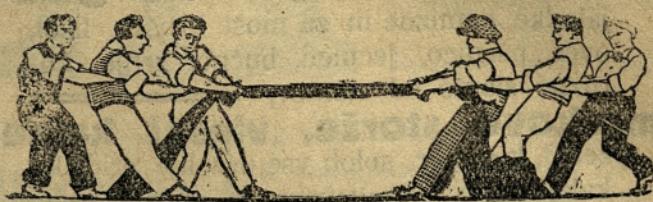
Za božično in novoletno sezono**priporočamo trgovcem v nakup:**

Božičnih okraskov - Svilnatega papirja v vseh barvah - Kreppapirja v
vseh barvah - Barvani papir na eno stran v vseh barvah - Barvani papir
na dve strani v vseh barvah - Zlati in srebrni papir - Sveče za drevo,
čarobne svečice - Cvetje za rože - Žica - Zlata pena - Jaslice izgotovljene
Podobice za jaslice - Rutke.

Božične in novoletne dopisnice kakor tudi druge vrste
Na debelo! po izredno nizkih cenah. **Na drobno!**

Goričar & Leskovšek v Celju.

Graška ulica št. 7. Rotovška ulica št. 2.

Najboljše in najmodernejše suknje za moške in
volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301.
Vzorec in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

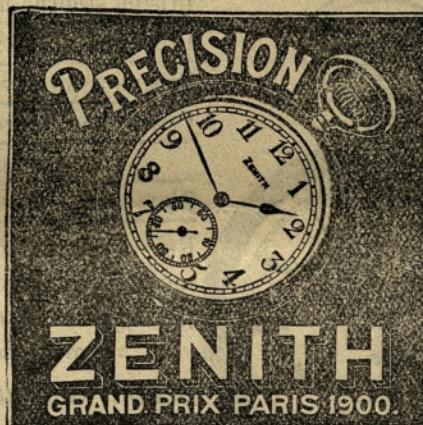
Ni treba si glavo treti!

Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna

Semena

voščenih in drugih vrst sveč,
dobivate zajamčeno solidne po-
strežbe pri staroznano tvrdki!

Milan Hočevar Celje
fik farne cerkve.

Priporoča se Vam za nakup

Ljubljana tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlat-
nine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahajevanje ve-
liko cenik, dobite ga zastonj in poštne prosto.
Svetovna tvrdka.

Na tisoče zahval.

Somišljeniki, agitirajte za , Stražo,!

**Trgovina s špecerijo in
z deželnimi pridelki :**

Franc Kolenc
Celje, Narodni dom.

Razpošilja pravi ruski čaj 1 kg po K 4:50
in višje.

Kupuje oves, fižol, suhe gobe in druge pridelke.

Ima veliko zaloge pristne domače slivovke, brin-
jevca in konjaka.

Sprejme zdravega učenca poštenih starišev
z dobrim šolskim spričevalom.

Pri večjih naročilih mnogo ceneje.

Thierry-a Balzam

edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih
na dihalnih organih, pri kašlu, hriposti žrel-
nem kataru, pljučnih boleznih, slabem prebavljanju,
slabostih, želodčnem krču itd. Zunaj
pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri op-
klinah in izpuščajih itd.

**Thier-ya-centifolijsko
mazilo**

je zanesljivo še pri tako starih
ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih,
odstranjuje vse tuje snovi iz telesa,

napravi vsled tega dostikrat opera-
cijo nepotrebno. 2 do 3 K 60 v.

Lekarna k angelju varuhu

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Južnoštajerska hraničnica v Celju**v Narodnem domu.**

Sprejema hranične vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po
od dneva po vlogi do dneva dviga
ter pripisuje obresti vsakega pol
leta h kapitalu. — Rentni davek
plačuje hraničnica sama ter
ga ne odtegne vlagateljem.
Za varnost vlog jamčijo okraji :
Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 | 1 | 0 |
1 | 2 | 0 |

sko in Gornjograd in rezervna
zaklada, katera znašata že nad
350 000 K. Ker nima namena
iskati dobička, zato razdeli znatne
svote v občekoristne in dobro-
delne namene za gori navedene
okraje.

Dosedaj je dovolita za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K,
različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole
12.000 K, za podpore različnim počasnim brambam in v kmetijsko gospodarske
namene 6.000 K, hraničnico ustanovljšim okrajem izplačala okolo 45.000 K,
za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranične knjižice

drugih, posebno neslovenskih denara in zavodov in jih obrestuje, ne da bi se
pretrgalo obrestovanje.

Ljudska hraničnica in posojilnica v Celju

obrestuje hranične
vloge po

5% /

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9

prvo nadstropje

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

od dne vloge do dne vzdiga

Marljivemu trgovcu

se nudi na **Ptuji** ugodna prilika postati samostojen. Reflektantje, ki razpolagajo najmanj čez 4000 K v gotovini, naj se oglase pod: »Specerijska trgovina«, ustmeno ali pismeno v upravnostištvu lista,

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, kozuzno slamo od storžev, **nekako storže vinski kam**

smrekove storže, vinski kamen,
želod, krompir, sploh vse deželne pridelke
kakor tudi petroljevske in oljnate sode,
ter močnate, solne in otrobne vrče kupi
vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celič
Graška ulica št. 22.

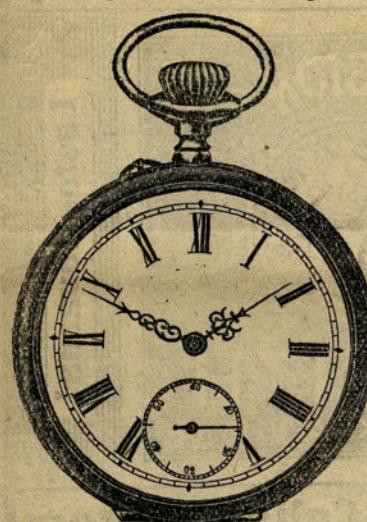
Graška ulica št. 22

Stanovanje

z lepo kuhinjo in sobo se da takoj v najem. Prednost imajo stranke brez otrok. Proda se tudi izvrstno motorno kolo, prvovrstne svetovne znamke. Več pove Franjo Pograjc, Reseggergasse štev. 16, Mellinghof, Maribor. 213

Glasovir močen in dobro
ohranjen se prodaja
prav po ceni za-
voljo pteselitve. Kje, pove upravništvo. 215

Pozor! URE
repasirane s pigmentom Jamšivom:

Franjo Bureš Maribor

**Urar, očalar in
zlatar**

Franjo Bureš Maribor

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrirana zadružna z omejenim jamstvom

sprejema hranične vloge od vsakega, je li član zadruge ali ne in jih obrestuje po **5%** Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme ekskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije.

5% Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme ekskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.

Iaznanilo preselitve!

*Q*sojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti,
, da sem

lekarno pri sv. Magdaleni preselil v svojo novozidano hišo na Magdalenskem trgu št. 3 (v neposredni bližini novega drž. mosta).

V Mariboru, meseca novembra 1913.

Se priporoča velesposlovanjem
Ph. Mr. Viktor Savost
lekarnar.